

Unge solarievaner 2021

Unge solarievaner 2021

Denne rapport er udarbejdet af Solkampagnens analyseenhed ved:

Signe Egelund Renneberg Hansen

- Analysemedarbejder, cand.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)
- Ansvarlig kontaktperson for denne kortlægning – kan kontaktes på shan@cancer.dk og tlf: 35 25 77 25

Pernille Boukäidi Lundgaard

- Studentermedhjælper, stud.scient.soc. (Sociologi)

Christine Lind Behrens

- Specialkonsulent, cand.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)

Uddrag, herunder figurer, tabeller og kortere citater, er tilladt med kildeangivelse:

Hansen SER, Lundgaard PB & Behrens CL

Unge solarievaner 2021

Kræftens Bekæmpelse 2022

Kræftens Bekæmpelse

Strandboulevarden 49

2100 København Ø

Telefon 3525 7500

Rapporten findes på www.solkampagnen.dk

Forsidebillede: Screenshot fra kampagnefilmen 'Under overfladen' fra 2018 som Solkampagnen stod bag. Dengang var Solkampagnen et samarbejde mellem Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden

ISBN: 978-87-7064-003-9

Copyright©

Kræftens Bekæmpelse

September 2022

Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Solariebrug øger risikoen for hud- og modermærkekræft, og det er særlig skadeligt for børn og unge. Kræftens Bekæmpelse har siden 2007 arbejdet for at få danskerne - og især unge - til at undgå den kraftige uv-stråling fra solarier. Selvom andelen af unge solariebrugere er faldet siden 2008, var der stadig 16 % af 15-25-årige, der i 2021 havde været i solarium.

Rapporten viser, at der de senere år er sket en markant stigning i solariebrug: fra 10 % i 2019 til 16 % i 2021. Samtidig hersker der en række misforståelser blandt danske unge omkring de sundhedsskadelige konsekvenser ved solariebrug. F.eks. mener 7 %, at det er sundt at gå i solarium. De nyeste tal viser endvidere, at over halvdelen (61 %) af de unge var under 18 år første gang, de gik i solarium og 12 % var børn i alderen 8 – 13 år.

Rapportens resultater understreger, at det er vigtigt, at unge fortsat informeres om både de sundhedsmæssige konsekvenser af at gå i solarium, men viser også, at der skal gøres mere, hvis vi skal have vendt de senere års negative udvikling. Vi opfordrer derfor de danske politikere til at gøre som deres kolleger i de fleste vesteuropæiske lande og indføre en 18 års aldersgrænse for solariebrug. En sådan aldersgrænse vil få færre unge til at gå i solarium, og det vil medføre, at færre får modermærkekræft i fremtiden.

Peter Dalum, projektchef i Kræftens Bekæmpelses Solkampagne.

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	4
Konklusioner og anbefalinger	6
Indledning	8
1. Unges brug af solarium	10
Hvor mange unge går i solarium?.....	10
Hvem bruger solarium?	11
Udvikling i unges solarieforbrug 2008-2021.....	12
2. Solariedebut	15
Alder ved solariedebut	15
Årsager til solariedebut.....	16
3. Årsager til solariebrug - og grunde til at stoppe	17
Årsager til solariebrug	17
Hvad har fået tidligere solariebrugere til at stoppe med at gå i solarium?.....	18
4. Hudskader efter solariebesøg	19
Solskoldninger, udslæt og pigmentforandringer.....	19
5. Spraytan/selvbruner vs. solariebrug	22
Brug af spraytan eller selvbruner	22
Foretrækkes spraytan/selvbruner eller solariebrug?.....	23
6. Holdninger til og viden om solariebrug	29
7. Hvilke informationer oplever solariebrugerne, at de møder, når de går i solarium?	36
Informationer i et solcenter	36
Sundhedsstyrelsens plakat, der advarer om risikoen ved solariebrug (lovpligtigt for alle solarieudbydere).....	37
8. 18 års aldersgrænse for solariebrug	39
Hvornår er man gammel nok til at gå i solarium?.....	39
Holdninger til en 18 års aldersgrænse for solariebrug.....	40
9. Viden om sammenhængen mellem solariebrug og kræft	42
Kendskab til sammenhængen mellem solariebrug og kræft.....	42
Opfattelse af egen risiko ved solariebrug.....	43
10. Metode	44
Litteratur	47

Sammenfatning

I denne rapport belyses 15-25-åriges viden, holdninger og adfærd, når det kommer til solariebrug i 2021 samt udviklingen i unges solarievaner fra 2008-2021. Kortlægningen er baseret på en webbaseret spørgeskemaundersøgelse med svar fra 1.008 danskere i alderen 15-25 år. Undersøgelsen er nationalt repræsentativ på køn¹, alder og region.

Unge brug af solarium

16 % af 15-25-årige har brugt solarium mindst én gang inden for det seneste år. 13 % har tidligere brugt solarium, mens 71 % aldrig har brugt solarium. Der er flere unge kvinder end mænd, der bruger solarium (19 % mod 13 %). Selvom der fortsat er flere kvinder end mænd, der går i solarium, er forskellen mellem kønnene meget mindre i 2021 end i 2008. Der er sket et fald i andelen af solariebrugere fra 40 % i 2008 til 16 % i 2021, men kigger man på perioden 2019-2021, er andelen af solariebrugere steget fra 10 % til 16 %.

Solariedebut

Blandt nuværende og tidligere solariebrugere var 61 % under 18 år første gang, de gik i solarium. 49 % var 14-17 år, mens 12 % var 8-13 år. Flere kvinder end mænd starter med at gå i solarium, før de fylder 18 år. 43 % angiver, at de var sammen med en ven eller flere venner første gang, de gik i solarium, mens 21 % angiver, at de var sammen med deres mor.

Årsager til solariebrug - og grunde til at stoppe

Blandt nuværende solariebrugere nævner størstedelen, at de går i solarium for at blive brun. Ca. fire ud af 10 solariebrugere ville stoppe med at gå i solarium, hvis det enten blev forbudt, eller hvis de fik hud- eller modermærkekræft. Blandt tidligere solariebrugere nævner størstedelen, at de stoppede med at gå i solarium på grund af de sundhedsmæssige risici.

Hudskader efter solariebesøg

39 % af tidligere og nuværende solariebrugere har oplevet at blive forbrændt/solskoldet i forbindelse med en tur i solariet. 24 % har oplevet udslet på huden, og 32 % har oplevet pigmentforandringer/hvide pletter i forbindelse med en tur i solariet.

Spraytan/selvbruner vs. solariebrug

36 % af 15-25-årige har prøvet spraytan eller selvbruner minimum én gang, hvoraf markant flere kvinder end mænd har prøvet det (54 % mod 18 %). 74 % af nuværende solariebrugere har prøvet spraytan eller selvbruner en eller flere gange, hvor kun 23 % af aldrig-solariebrugere har prøvet det. 49 % af 15-25-årige mener, at solarium giver den pæneste kulør sammenlignet med spraytan/selvbruner, mens 13 % bedst kan lide kuløren fra spraytan/selvbruner. Dog vil 50 % af 15-25-årige helst bruge spraytan eller selvbruner frem for solarium. 76 % af 15-25-årige mener, at spraytan/selvbruner er sundere end solariebrug.

Holdninger til og viden om solariebrug

Over halvdelen (54 %) af 15-25-årige mener, at solariebrug giver en pæn kulør, mens 38 % mener, at de fleste 15-25-årige danskere går i solarium mindst én gang årligt - på trods af, at

---

¹ Data er repræsentativt for køn i de to kategorier 'mand' og 'kvinde', men ikke for kategorien 'Andet, angiv venligst', hvorfor denne gruppe ikke indgår i underanalyserne fordelt på køn. Se kapitel 10 'Metode' for mere information om dette.

det "kun" er 16 %, der har været i solarium inden for det seneste år. En tredjedel (34 %) mener, at det er pinligt at gå i solarium, mens 32 % mener, at det er moderne. 17 % af 15-25-årige mener, at det er en god idé at gå i solarium inden en solferie, så man kan forberede huden til den kraftige uv-stråling sydpå. 14 % mener, at hvis man kun går i solarium én gang om måneden, er det ikke farligt. En ud af 10 mener, at solariebrug kun er skadeligt, hvis man bliver solskoldet, mens 7 % mener, at det er sundt at gå i solarium. Fra 2017-2021 er der sket en stigning i andelen, der omtaler solariebrug positivt, og eksempelvis nævner, at solariebrug giver en pæn kulør, og at det er sundt at gå i solarium. Der er også flere, der mener, at det ikke er så skadeligt.

Hvilke informationer oplever solariebrugerne, at de møder, når de går i solarium?

Ca. hver tredje solariebruger er aldrig blevet præsenteret for information om de sundhedsmæssige risici, når de går i solarium, og 47 % er aldrig blevet præsenteret for information om, at unge under 18 år ikke bør gå i solarium. Samtidig er fire ud af 10 (41 %) blevet præsenteret for information om sundhedsgevinster ved solariebrug. 37 % af de nuværende solariebrugere har set Sundhedsstyrelsens obligatoriske advarselsplakat dér, hvor de oftest går i solarium, mens 44 % ikke har set den.

Holdninger til en 18 års aldersgrænse for solariebrug

Over halvdelen (54 %) af 15-25-årige mener, at ingen burde gå i solarium uanset alder, mens 23 % mener, at man skal være 18 år eller derover, før man er gammel nok til at gå i solarium. 72 % mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark, mens 18 % ikke mener, at der skal være en aldersgrænse. Flere 21-25-årige end 15-20-årige bakker op om en aldersgrænse på 18 år (74 % mod 69 %). Der er sket en stigning i andelen af 15-25-årige, der bakker op om en aldersgrænse på 18 år for solariebrug fra 64 % i 2013 til 72 % i 2021. Den høje opbakning har været stabil siden 2017.

Unge viden om sammenhængen mellem solariebrug og kræft

76 % mener, at solariebrug øger risikoen for kræft. Flere kvinder end mænd mener, at solariebrug øger risikoen for kræft og flere aldrig-solariebrugere mener, at solariebrug øger risikoen for kræft sammenlignet med nuværende og tidligere solariebrugere. 28 % af solariebrugere mener ikke, at deres eget solarieforbrug forøger deres risiko for at få kræft i huden, fordi de bruger solarium så lidt. 4 % mener ikke, at solariebrug øger risikoen for at få kræft i huden.

Konklusioner og anbefalinger

I dette afsnit er relevante fund fremhævet, som hver især er fulgt op med anbefalinger til, hvordan forskellige forebyggelsesaktører kan arbejde videre med at nedbringe andelen af danske unge solariebrugere.

Konklusion: Der er sket en stigning i andelen af solariebrugere

Efter en årrække, hvor andelen af unge solariebrugere først faldt og herefter lå relativt stabilt, ser vi en stigning i andelen af unge solariebrugere fra 10 % i 2019 til 16 % i 2021.

Anbefaling:

Der er behov for et øget fokus på risikoen ved solariebrug. Unge bør oplyses om, hvilken risiko, de udsætter sig selv for, hvis de går i solarium. Samtidig bør der gøres mere på det strukturelle niveau. En 18-års aldersgrænse vil sende et stærkt signal om, at solarier ikke er for børn, og erfaringer fra andre lande viser, at det vil få færre unge til at gå i solarium (1).

Konklusion: Der er fortsat flere unge kvinder end unge mænd, der går i solarium

Selvom både unge mænd og kvinder går i solarium, er der fortsat flere unge kvinder, der går i solarium (19 % mod 13 %). Dog er forskellen mellem kønnene blevet mindre - i 2008 var det 52 % af kvinderne og 29 % af mændene, der gik i solarium.

Anbefaling:

Solkampagnen har tidligere haft særligt fokus på unge kvinder i kampagneindsatser om solariebrug, og selvom forskellene mellem mænd og kvinder er blevet mindre, er det fortsat relevant, at Solkampagnen og andre aktører målretter deres indsatser til unge kvinder.

Konklusion: For mange børn går i solarium

Solariebrug er særligt skadeligt for børn og unge. Alligevel angiver 61 % af nuværende og tidligere solariebrugere, at de var under 18 år første gang, de gik i solarium. Og hele 12 % var under 14 år.

Anbefaling:

Ingen børn og unge bør gå i solarium. Derfor er det særlig vigtigt, at der fortsat arbejdes for en 18 års aldersgrænse for solariebrug. En grænse, som de fleste andre vesteuropæiske lande for længst har vedtaget (2). En 18 års aldersgrænse vil kunne udskyde og i mange tilfælde helt forebygge solariedebut blandt børn og unge. De fleste unge (72 %) synes faktisk, at en 18 års aldersgrænse for solariebrug er en god idé.

Konklusion: Flere unge fremhæver positive fordele ved solariebrug

Der er fra 2017 til 2021 sket en stigning i andelen af unge, der fremhæver positive fordele ved solariebrug såsom, at solariebrug giver en pæn kulør (47 % i 2017 til 55 % i 2021), og at det er moderne at gå i solarium (26 % i 2017 til 32 % i 2021).

Anbefaling:

Det er bekymrende, at både unges solarieadfærd og holdninger til solarium går i den forkerte retning. Det tyder på, at flere og flere unge ser kosmetiske fordele ved at gå i solarium, og at flere og flere samtidig ikke tror, at solariebrug er så farligt. Det er derfor vigtigt at kommunikere, at solariebrug både er forbundet med sundhedsrisici og med kosmetiske konsekvenser - eksempelvis rynker og pigmentpletter. Endvidere skal der arbejdes for, at den information, som brugerne af solarier møder i solarierne, følger lovgivningen.

Konklusion: Hver tredje solariebruger er ikke helt åben om sit solarieforbrug

36 % af de 15-25-årige solariebrugere angiver, at de enten holder det helt for sig selv, at de går i solarium, eller at de kun har fortalt det til nogle få. Det tyder således på, at mange ikke har lyst til at skilte med, at de går i solarium. Hver tredje solariebruger angiver også, at de synes, at det er pinligt at gå i solarium.

Anbefaling:

Solkampagnen og andre forebyggelsesaktører bør kigge nærmere på gruppen af solariebrugere, der ikke har lyst til at skilte med, at de bruger solarium. Måske kan de lettere overbevises om, at solariebrug er en dårlig ide, hvis de præsenteres for sundhedsmæssige og kosmetiske argumenter for at lade være?

Konklusion: Der eksisterer en række misforståelser blandt danske unge omkring de sundhedsskadelige konsekvenser ved solariebrug

7 % af 15-25-årige mener, at det er sundt at gå i solarium, og 14 % mener, at hvis man kun går i solarium én gang om måneden, er det ikke farligt. Samtidig mener 10 %, at solariebrug kun er skadeligt, hvis man bliver solskoldet. Blandt solariebrugere mener 28 % ikke, at deres solariebrug forhøjer deres risiko for at få kræft i huden, fordi de bruger solarium så lidt, og 4 % mener slet ikke, at deres forbrug øger risikoen for hudkræft. Desuden tror 17 % af unge solariebrugere, at solariebrug er sundere end at bruge spraytan og selvbruner.

Anbefaling:

Uanset hvor lidt man går i solarium, forøges ens risiko for hud- og modermærkekræft, når man går i solarium. Der er intet ufarligt solarieforbrug – uanset om man bliver solskoldet eller ej. Det er derfor vigtigt, at Solkampagnen arbejder med at fjerne de misforståelser, der er blandt danske unge i forhold til solariebrug. Samtidig er solariebrug *ikke* sundere end spraytan og selvbruner - tværtimod kan spraytan og selvbruner bruges som alternativer til det kræftfremkaldende solarium, hvis man ønsker en solbrun kulør.

Indledning

Denne rapport kortlægger solarievaner blandt danske unge i alderen 15-25 år i 2021². Kræftens Bekæmpelses Solkampagne³ har siden 2008 undersøgt unges solarievaner hvert eller hvert andet år⁴. Rapporten er udarbejdet af analyseenheden i Kræftens Bekæmpelses Solkampagne. Solkampagnen arbejder for at nedsætte danskernes udsættelse for uv-stråling både i den naturlige sol og i solarier - for at forebygge hud- og modermærkekræft.

Formål

Formålet med denne rapport er at give offentligheden – herunder politikere og presse – et billede af, hvor udbredt solariebrug er blandt 15-25-årige i Danmark i 2021, samt hvilke holdninger og hvilken viden unge har om solariebrug. Derudover bruges rapporten internt i Solkampagnen til at målrette fremtidige indsatser.

Baggrund

Uv-stråling fra solarier er kræftfremkaldende

I 2009 fastslog The World Health Organization (WHO), at uv-stråling fra solarier er kræftfremkaldende (3). Ved brug af solarium er risikoen for at blive forbrændt stor, og man bliver samtidig udsat for en stor mængde uv-stråling på relativt kort tid. Begge elementer medvirker til at øge risikoen for kræft i huden (4). Der er cirka 20 % øget risiko for at få modermærkekræft, hvis man bruger solarium, og hvis man bruger solarium, inden man fylder 35 år, øges risikoen med cirka 60 % (5, 6). Desuden vil risikoen for at få modermærkekræft stige, des mere en person bruger solarium (5). Alt solariebrug øger risikoen for at få modermærkekræft, også selvom man kun bruger solarium sjældent (7).

Solariebrug øger risikoen for kræft i huden (8), som er en samlet betegnelse for flere forskellige sygdomme, der inddeles i to hovedgrupper; almindelig hudkræft⁵ og modermærkekræft.

Modermærkekræft er den mest alvorlige form for kræft i huden og er kræft, som opstår i eksisterende eller nye modermærker. Årligt registreres ca. 2.600 nye tilfælde af modermærkekræft i Danmark (9). 5 % af de mænd og 3 % af de kvinder, som får konstateret modermærkekræft, dør af sygdommen inden for 5 år⁶ (9). Solariebrug er skyld i cirka hvert tiende tilfælde af modermærkekræft i Danmark (5, 6). Solariebrug øger desuden risikoen for øjenskader (10).

---

² Data er indsamlet i februar/marts 2022, men eftersom respondenterne er blevet spurgt til deres solarievaner ét år tilbage i tiden, er det unges solarievaner i 2021, der belyses.

³ Solkampagnen har i perioden 2007-2021 været et samarbejde mellem Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden. Tidligere rapporter har således begge organisationer som afsendere. Data til denne rapport er indsamlet primo 2022, og det er således Kræftens Bekæmpelse alene, der står bag denne.

⁴ I denne rapport belyses solarievaner blandt 15-25-årige. Nogle af de tidligere rapporter har belyst andre aldersgruppers solarievaner. Rapporterne kan findes på: <https://www.cancer.dk/forebyg/skru-ned-for-solen/forskning-og-evaluering/rapporter/>.

⁵ Dækker både over basalcellekræft, pladecellekræft og andre sjældnere hudkræftformer.

⁶ Udtræk fra NORDCAN for 2016-2020.

Børn og unge er særligt udsatte

Den kræftfremkaldende effekt af uv-stråling påvirker celledelingen i hudcellerne negativt. Celledelingen sker hyppigere i barndommen og ungdommen, idet kroppen er under udvikling, og derfor er børn og unge særligt udsatte, når de udsættes for uv-stråling fra blandt andet solarier (4).

I Danmark er modermærkekræft den hyppigste kræftform blandt unge kvinder i aldersgruppen 15-34 år, og den 5. hyppigste blandt unge mænd i samme aldersgruppe. I perioden 2016-2020 blev der i gennemsnit konstateret cirka 160 nye tilfælde af modermærkekræft årligt blandt 15-34 årige. Det svarer til, at der hver uge er 3 unge danskere, som får konstateret modermærkekræft (9). Blandt solariebrugere, der har fået konstateret modermærkekræft, før de blev 30 år, kan tre ud af fire kræfttilfælde forklares af solariebrug (11).

Definitioner

Solariebrugere

Alle respondenter, der har angivet, at de har brugt solarium minimum én gang inden for de seneste 12 måneder, er kategoriseret som *solariebrugere*.

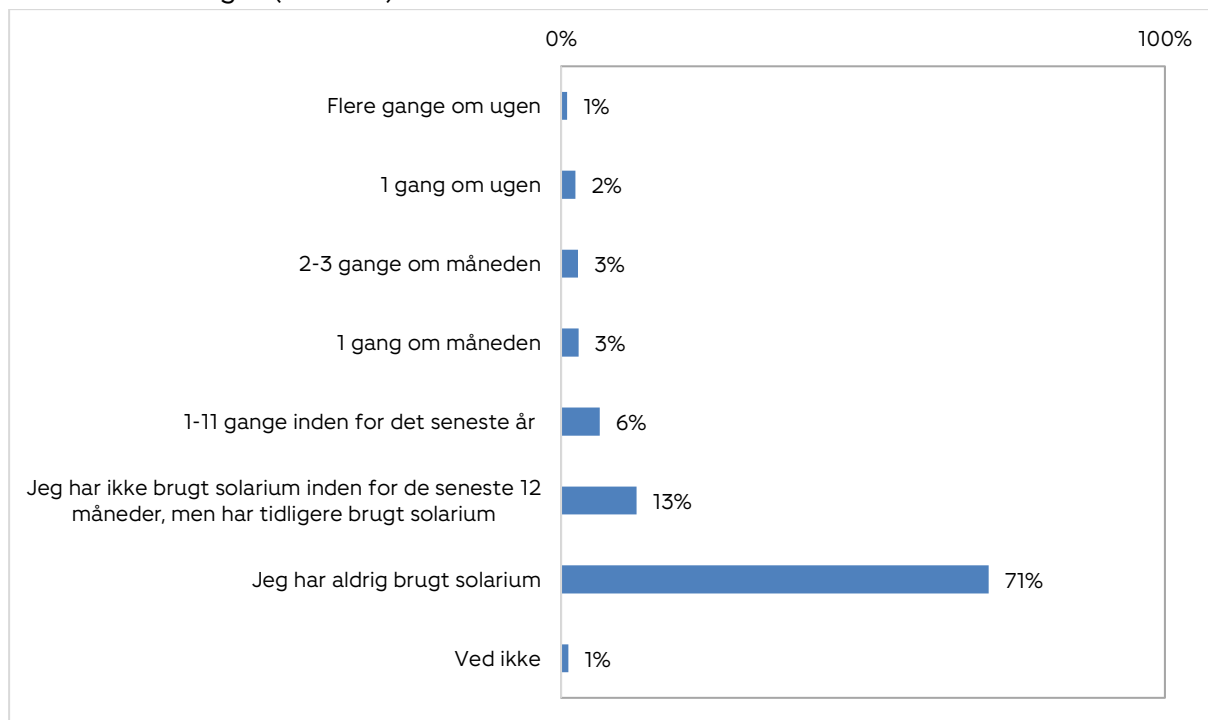
Tidligere solariebrugere og aldrig-solariebrugere

Tidligere solariebrugere dækker over respondenter, der ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men som tidligere har brugt solarium, mens *aldrig-solariebrugere* er betegnelsen for respondenter, der aldrig har brugt solarium.

1. Unges brug af solarium

Hvor mange unge går i solarium?

Figur 1.1. *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?*
Blandt 15-25-årige* (n=1.008)

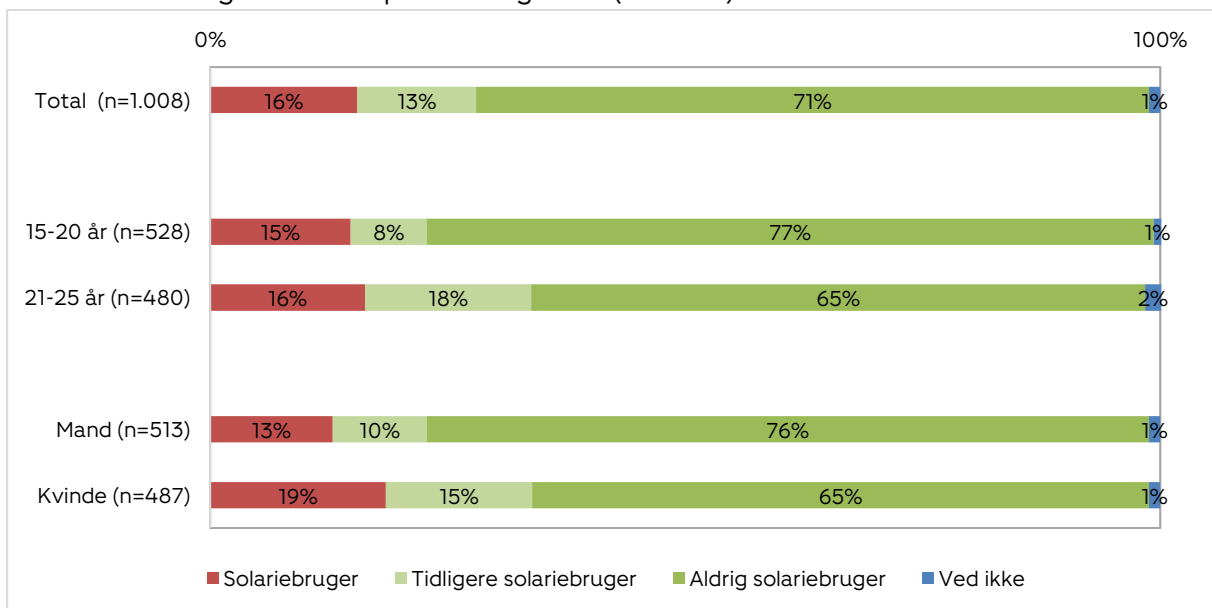
*Andelen af solariebrugere summerer til 15% i figuren grundet individuelle afrundinger på tallene. Det samlede korrekte tal er 16%.

- 16 % af 15-25-årige danskere har brugt solarium minimum én gang inden for de seneste 12 måneder. 9 % har brugt solarium minimum én gang om måneden.
- 13 % har ikke været i solarium inden for det seneste år, men har tidligere prøvet det.
- 71 % har aldrig brugt solarium.

Hvem bruger solarium?

Figur 1.2. Hvem bruger solarium blandt 15-25-årige?

Blandt 15-25-årige – fordelt på alder og køn⁷(n=1.008)

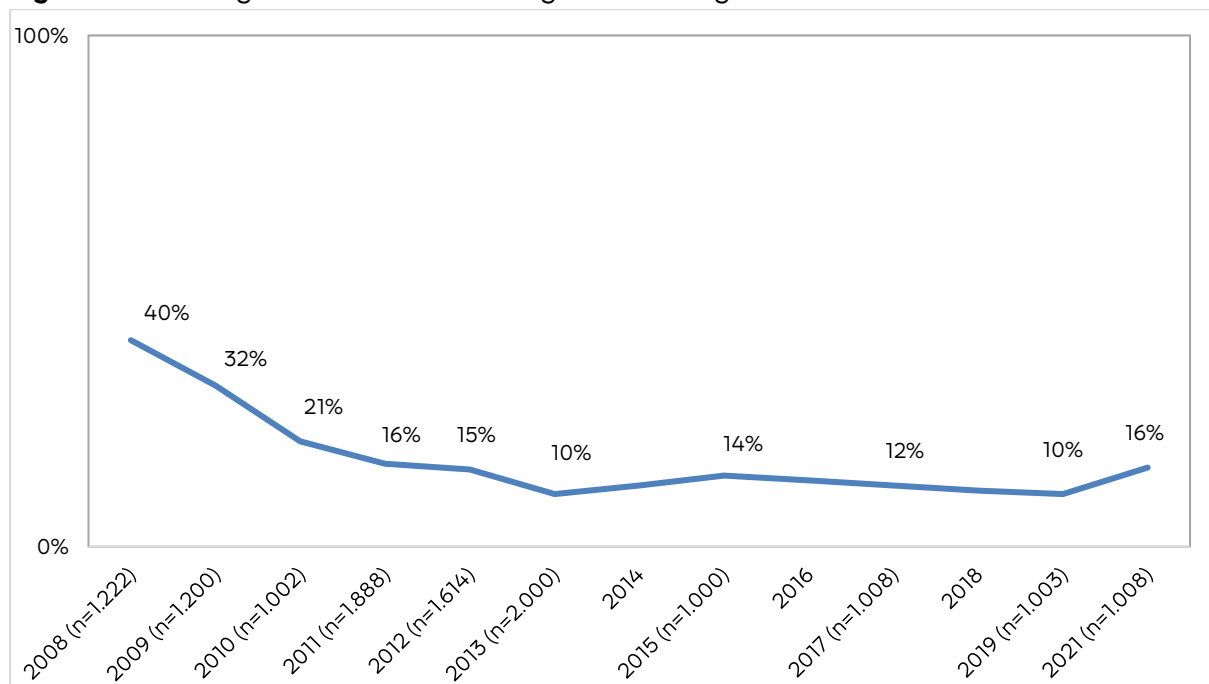
*Ingen forskelle i forhold til region.

- Flere 21-25-årige end 15-20-årige har prøvet at gå i solarium (34 % mod 23 %), og det er især andelen af tidligere solariebrugere, der er størst blandt 21-25-årige (18 % mod 8 %)
- Flere kvinder end mænd har brugt solarium inden for det seneste år (19 % mod 13 %). Samtidig er der flere unge kvinder end mænd, der er tidligere brugere af solarium (15 % mod 10 %).

⁷ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).

Udvikling i unges solarieforbrug 2008-2021

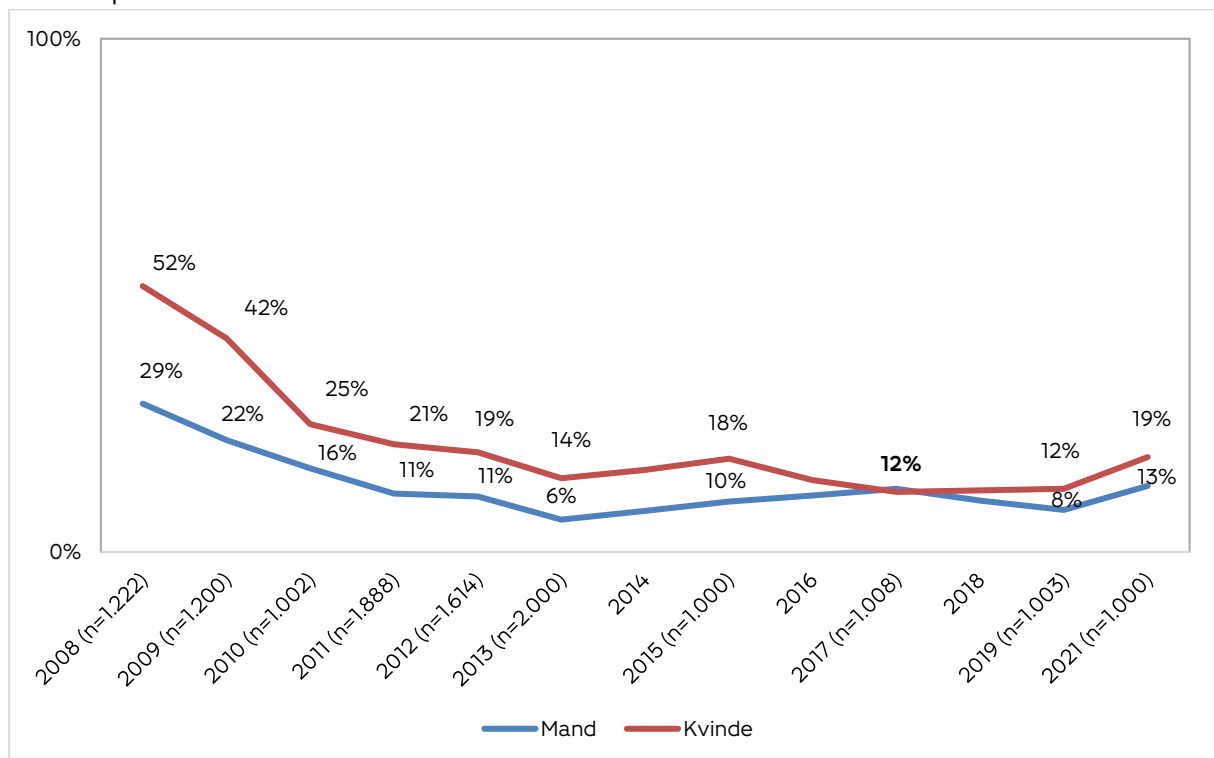
Figur 1.3. Udvikling i andelen af 15-25-årige solariebrugere fra 2008-2021⁸.

- Fra 2008 til 2021 er der sket et fald i andelen af 15-25-årige, der bruger solarium fra 40 % til 16 %.
- Siden 2013 har andelen af solariebrugere ligget nogenlunde stabil på omkring 10-14 %.
- Fra 2019 til 2021 er der sket en stigning i andelen af 15-25-årige, der bruger solarium fra 10 % til 16 %.

⁸ Der er ikke blevet samlet data ind i 2014, 2016 og 2018, hvorfor der ikke er procentsatser for disse år.

Figur 1.4. Udvikling i andelen af 15-25-årige solariebrugere fra 2008-2021^{9,10}. Fordelt på køn.

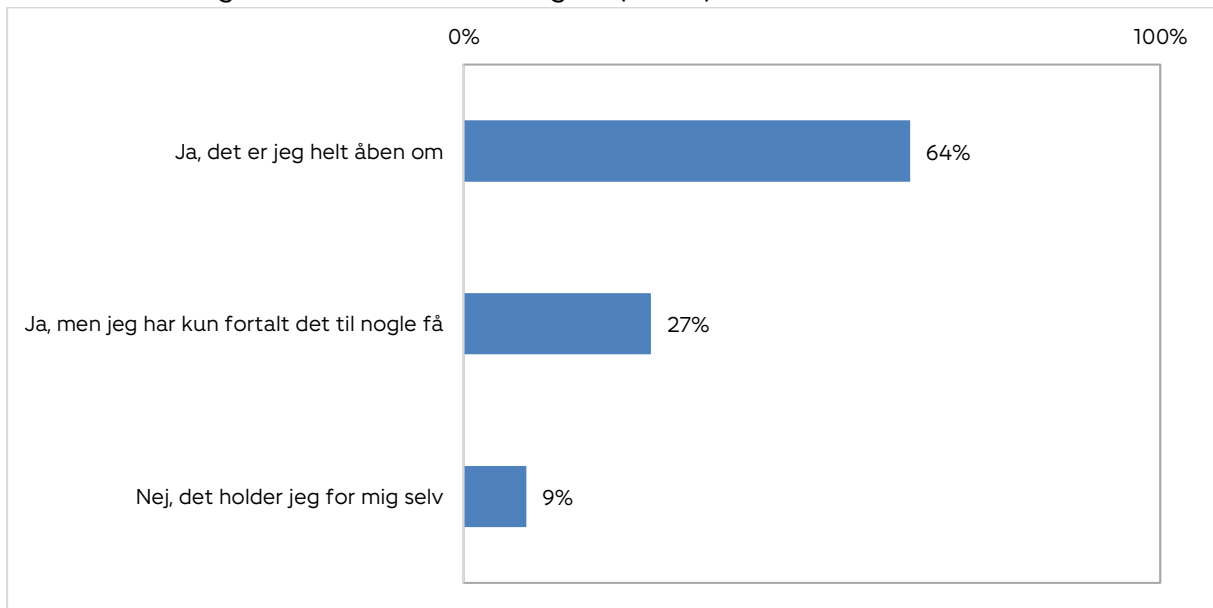

- Der er sket et fald i andelen af solariebrugere blandt både mænd og kvinder fra 2008 til 2021 (29 % af mænd i 2008 mod 13 % i 2021, 52 % af kvinder i 2008 mod 19 % i 2021).
- I 2021 er der stadig flere unge kvinder (19 %) end mænd (13 %), der går i solarium, men forskellen på andelen af solariebrugere blandt hhv. mænd og kvinder er blevet meget mindre siden 2008.
- Fra 2019 til 2021 er der sket en stigning i andelen af solariebrugere blandt både mænd og kvinder (8 % af mænd i 2019 mod 13 % i 2021, 12 % af kvinder i 2019 mod 19 % i 2021).

⁹ I 2021 er n=1.000, da kategorien 'Andet, angiv venligst' ikke indgår i opdelingen på køn.

¹⁰ Der er ikke blevet samlet data ind i 2014, 2016 og 2018, hvorfor der ikke er procentsatser for disse år.

Figur 1.5. Ved din omgangskreds, at du går i solarium?
Blandt 15-25-årige nuværende solariebrugere (n=156).

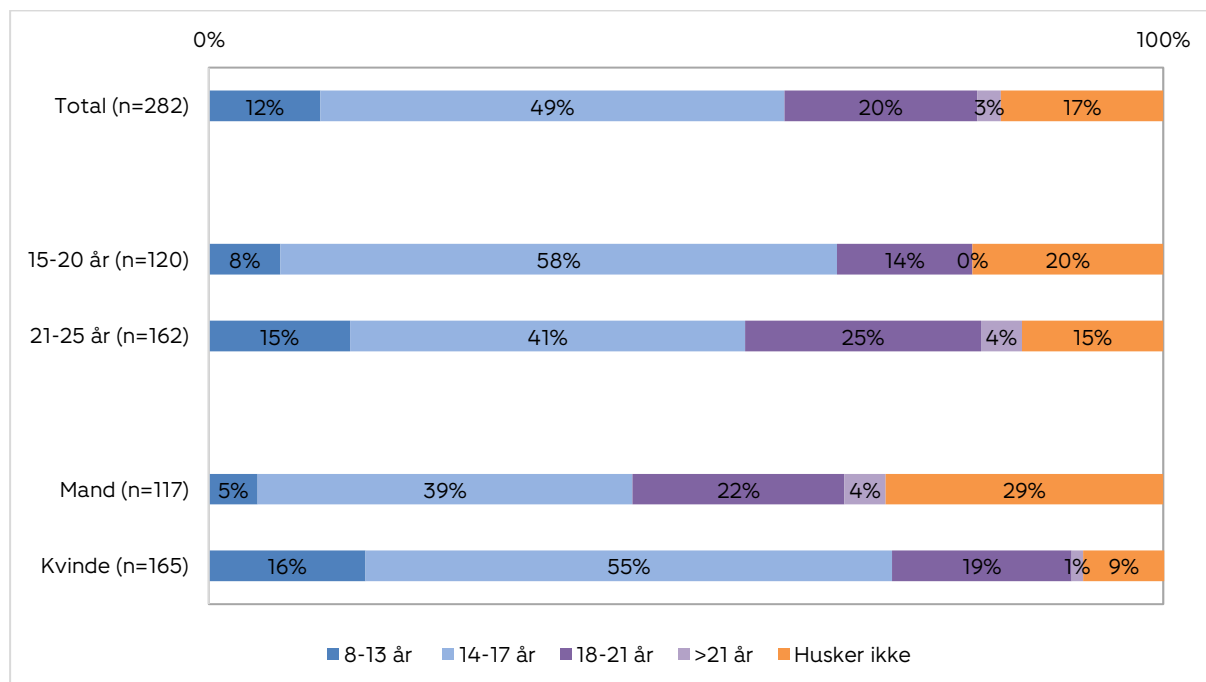
- 64 % af 15-25-årige nuværende solariebrugere er helt åbne om, at de går i solarium. 27 % har kun fortalt det til nogle få, og 9 % holder det for sig selv.

2. Solariedebut

Alder ved solariedebut

Figur 2.1. Hvor gammel var du første gang, du gik i solarium? Åben svarkategori opdelt i kategorier.

Blandt 15-25-årige nuværende og tidligere solariebrugere – fordelt på alder og køn¹¹ (n=282).

*Ingen forskelle i forhold til region.

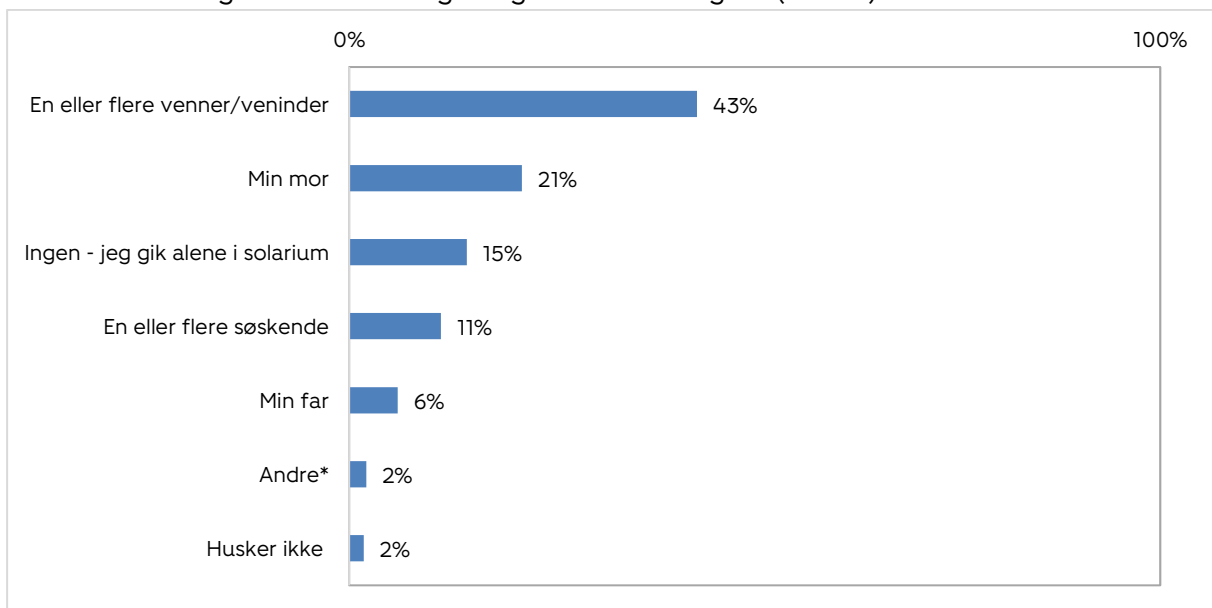
- Størstedelen af 15-25-årige nuværende og tidligere solariebrugere (49 %) var mellem 14-17 år første gang, de gik i solarium. 12 % var mellem 8-13 år. Samlet set var 61 % under 18 år første gang, de gik i solarium. 23 % var 18 år eller derover.
- Flere 15-20-årige end 21-25-årige var mellem 14-17 år første gang, de gik i solarium (58 % mod 41 %). Flere 21-25-årige end 15-20-årige var mellem 8-13 år første gang, de gik i solarium (15 % mod 8 %).
- Flere kvinder end mænd var mellem 8-13 år første gang, de gik i solarium (16 % mod 5 %). Andelen, der var under 18 år første gang, de gik i solarium, er også størst blandt kvinderne (71 % mod 44 %).

¹¹ I underanalysen for køn indgår kategorien 'andet, angiv venligst' ikke, men ingen af disse har angivet at have brugt solarium, og derfor er totalen stadig den samme.

Årsager til solariedebut

Figur 2.2. Hvem var du af sted med første gang, du var i solarium?
Blandt 15-25-årige nuværende og tidligere solariebrugere (n=282).

* 6 respondenter har blandt andet angivet andre personer som deres kæreste eller anden familie.

- 43 % af 15-25-årige nuværende og tidligere solariebrugere angiver, at de var sammen med en eller flere venner/veninder under deres første tur i solariet.
- 21 % angiver, at de var sammen med deres mor under deres første tur i solariet.
- 15 % angiver, at de var alene, da de gik i solariet første gang.

3. Årsager til solariebrug - og grunde til at stoppe

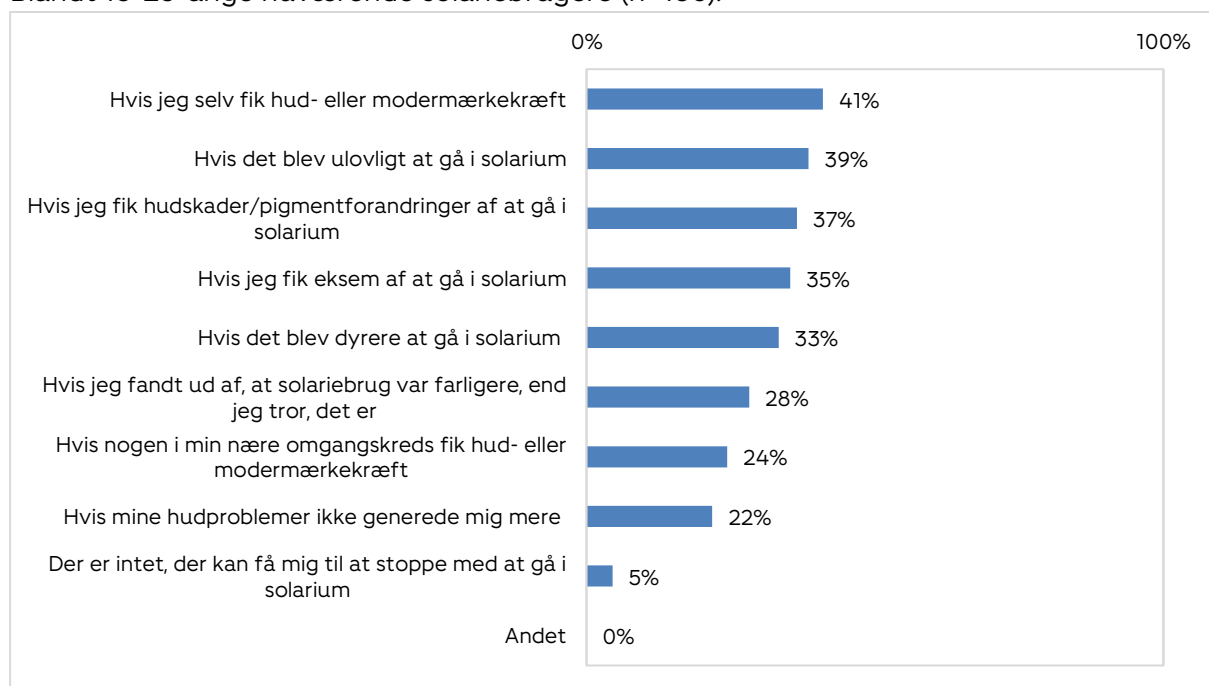
Årsager til solariebrug

Hvorfor går solariebrugere i solarium?

Blandt nuværende solariebrugere har 104 unge angivet, hvorfor de bruger solarium. Her har 51 unge angivet, at de går i solarium **for at blive brun og for at gøre huden klar til ferie**. Ni unge har angivet, at de bruger solarium, **fordi det føles rart og får dem til at føle sig tilpas**, herunder modvirker stress og varmer kroppen igennem. Andre nævner, at de bruger solarium for at **afhjælpe hudproblemer** som akne og eksem, for **at få D-vitamin** om vinteren og for at **modvirke og forebygge vinterdepression**.

Hvad kan få solariebrugere til at stoppe med at gå i solarium?

Figur 3.1. Hvad kunne få dig til at stoppe med at gå i solarium? (Angiv gerne flere svar)
Blandt 15-25-årige nuværende solariebrugere (n=156).

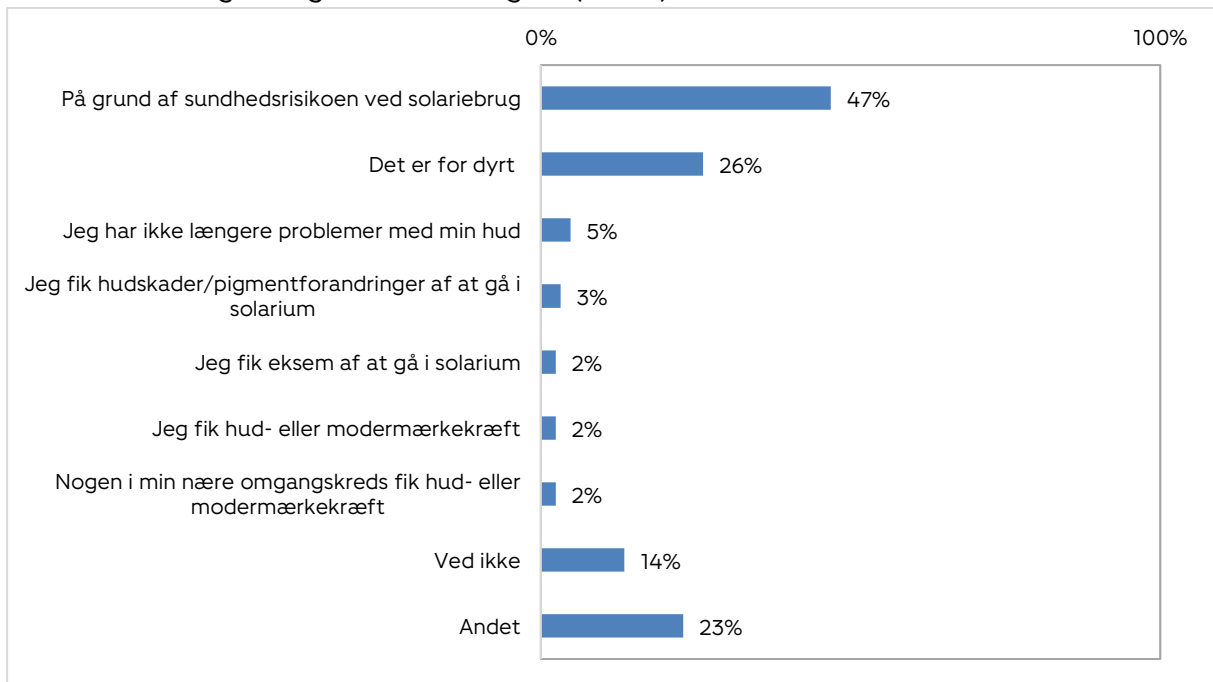

- 41 % af 15-25-årige nuværende solariebrugere angiver, at det ville kunne få dem til at stoppe med at gå i solarium, hvis de selv fik hud- eller modermærkekræft.
- 39 % angiver, at hvis det blev ulovligt at gå i solarium, ville det kunne få dem til at stoppe med at gå i solarium.
- 37 % angiver, at hvis de fik hudskader/pigmentforandringer af at gå i solarium, ville det kunne få dem til at stoppe med at gå i solarium.

Hvad har fået tidligere solariebrugere til at stoppe med at gå i solarium?

Figur 3.2. Hvorfor går du ikke længere i solarium? (Angiv gerne flere svar)

Blandt 15-25-årige tidligere solariebrugere (n=126).

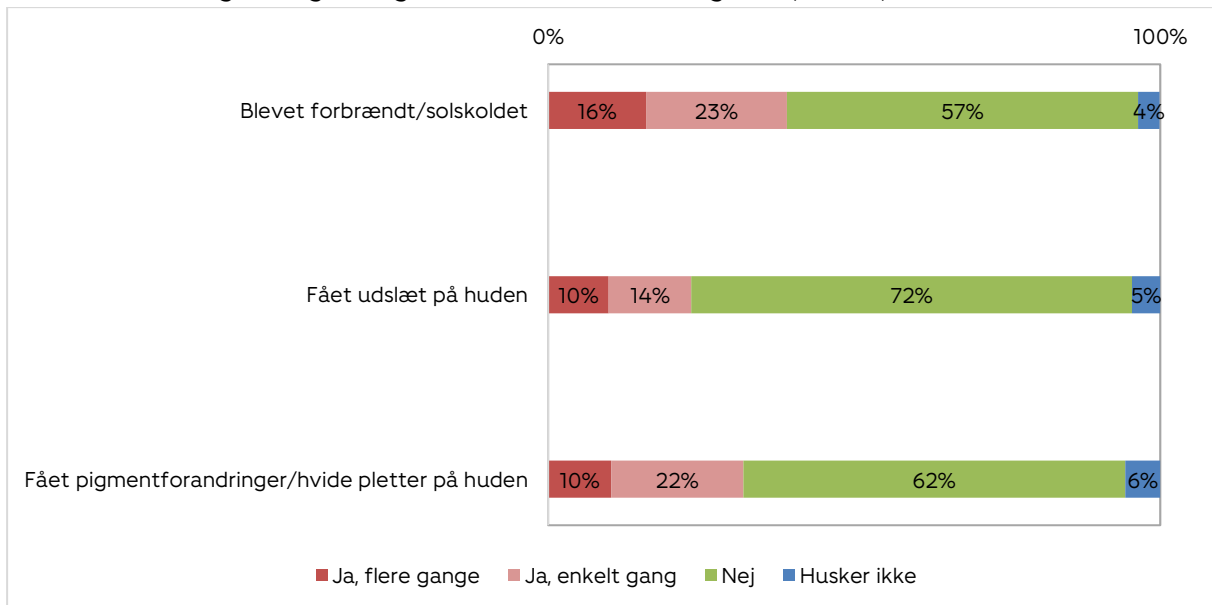
* Respondenter, der har svaret 'andet' til hvorfor, de ikke længere går i solarium, angiver, at de ikke længere har lyst/behov for det, pga. konsekvenserne, og at det ikke hjalp på hudproblemer.

- Næsten halvdelen (47 %) af 15-25-årige tidligere solariebrugere angiver, at de ikke længere går i solarium på grund af sundhedsrisikoen ved solariebrug.
- 26 % angiver, at de ikke længere går i solarium, fordi det er for dyrt.
- 5 % angiver, at de ikke længere har problemer med deres hud, som årsag til, hvorfor de ikke længere går i solarium.

4. Hudskader efter solariebesøg

Solskoldninger, udslæt og pigmentforandringer

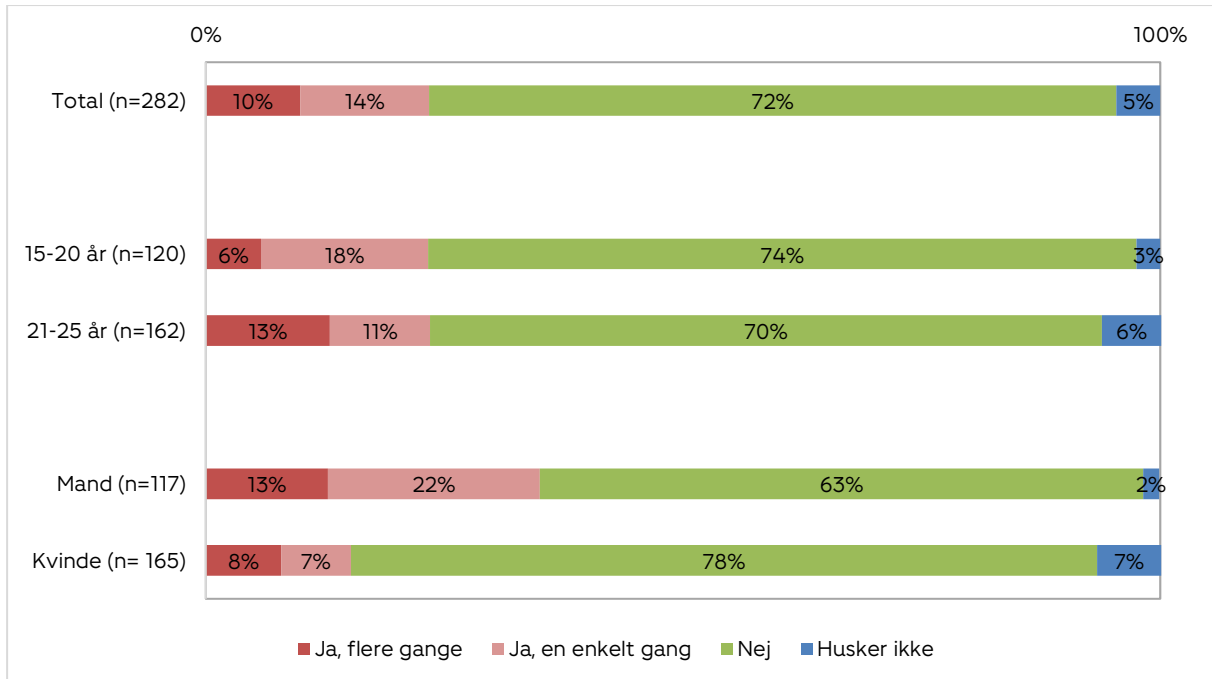
Figur 4.1. Har du nogensinde oplevet følgende i forbindelse med solariebrug? Blandt 15-25-årige tidligere og nuværende solariebrugere* (n=282).

*Ingen signifikant forskel for køn, alder og region for at have oplevet at være blevet forbrændt/solskoldet.

- 39 % af tidligere og nuværende solariebrugere har oplevet at blive forbrændt/solskoldet minimum én gang i forbindelse med, at de har været i solarium.
- 24 % har oplevet at få udslæt på huden minimum én gang, mens 32 % har oplevet at få pigmentforandringer/hvide pletter på huden minimum én gang i forbindelse med, at de har været i solarium.

Figur 4.2. Andel der har oplevet udslæt på huden i forbindelse med solariebrug
Blandt 15-25-årige tidligere og nuværende solariebrugere – fordelt på alder og køn^{12*}
(n=282).

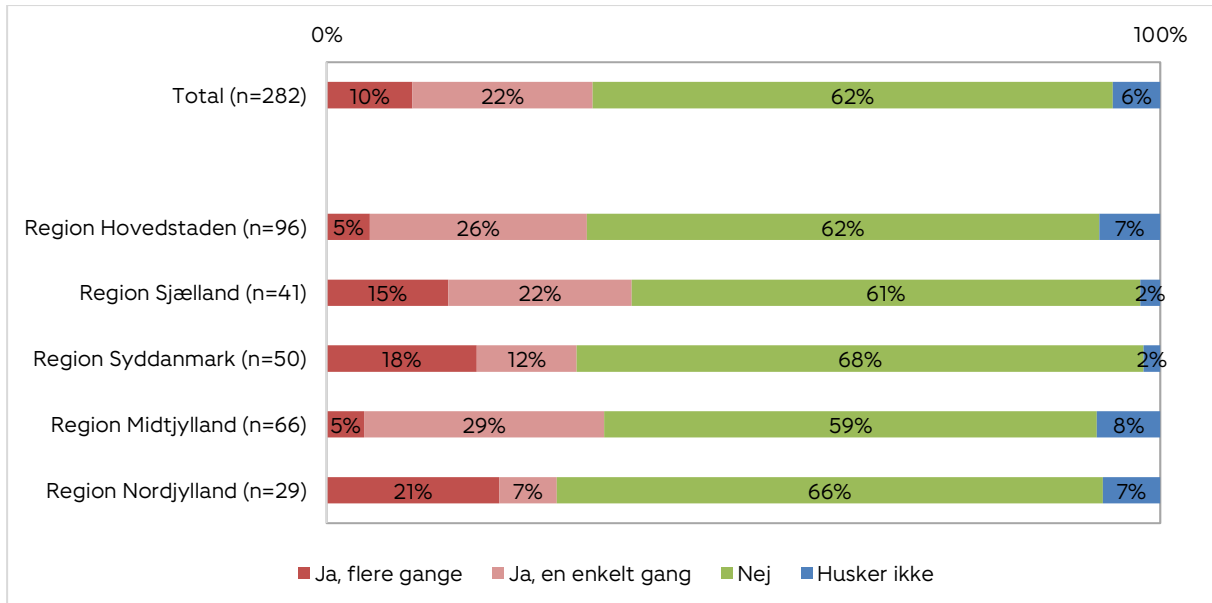
*Ingen forskel for region.

- Flere 21-25-årige end 15-20-årige har oplevet at få udslæt på huden flere gange i forbindelse med solariebrug (13 % mod 6 %).
- Flere mænd end kvinder har oplevet at få udslæt på huden minimum én gang i forbindelse med solariebrug (35 % mod 15 %).

¹² I underanalysen for køn indgår kategorien 'andet, angiv venligst' ikke, men ingen af disse har angivet at have brugt solarium, og derfor er totalen stadig den samme.

Figur 4.3. Andel der har oplevet pigmentforandringer/hvide pletter på huden i forbindelse med solariebrug

Blandt 15-25-årige tidligere og nuværende solariebrugere – fordelt på region* (n=282).

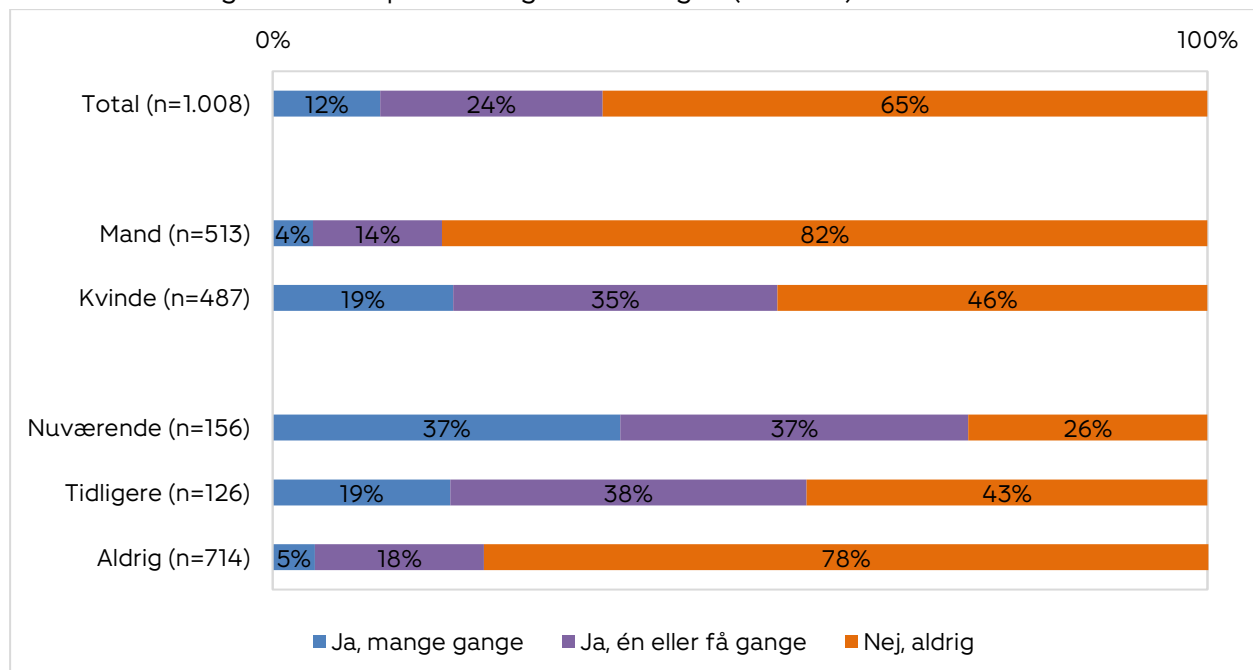
*Ingen forskel for alder og køn.

- Flest fra Region Sjælland (37 %) har oplevet pigmentforandringer/hvide pletter på huden minimum én gang i forbindelse med solariebrug. Færrest fra Region Nordjylland har oplevet det (28 %).

5. Spraytan/selvbruner vs. solariebrug

Brug af spraytan eller selvbruner

Figur 5.1. Har du prøvet at bruge spraytan og/eller selvbruner?
Blandt 15-25-årige – fordelt på køn¹³ og solariebrug^{14*} (n=1.008).

*Ingen forskel i forhold til region og alder.

- 36 % af 15-25-årige har prøvet spraytan eller selvbruner. 12 % har prøvet det mange gange, mens 24 % har prøvet det én eller få gange.
- Flere kvinder end mænd har prøvet spraytan eller selvbruner en eller flere gange (54 % mod 18 %).
- 74 % af nuværende solariebrugere har prøvet spraytan eller selvbruner en eller flere gange. 57% af tidligere solariebrugere har prøvet det, og 23% af aldrig-solariebrugere har prøvet det.

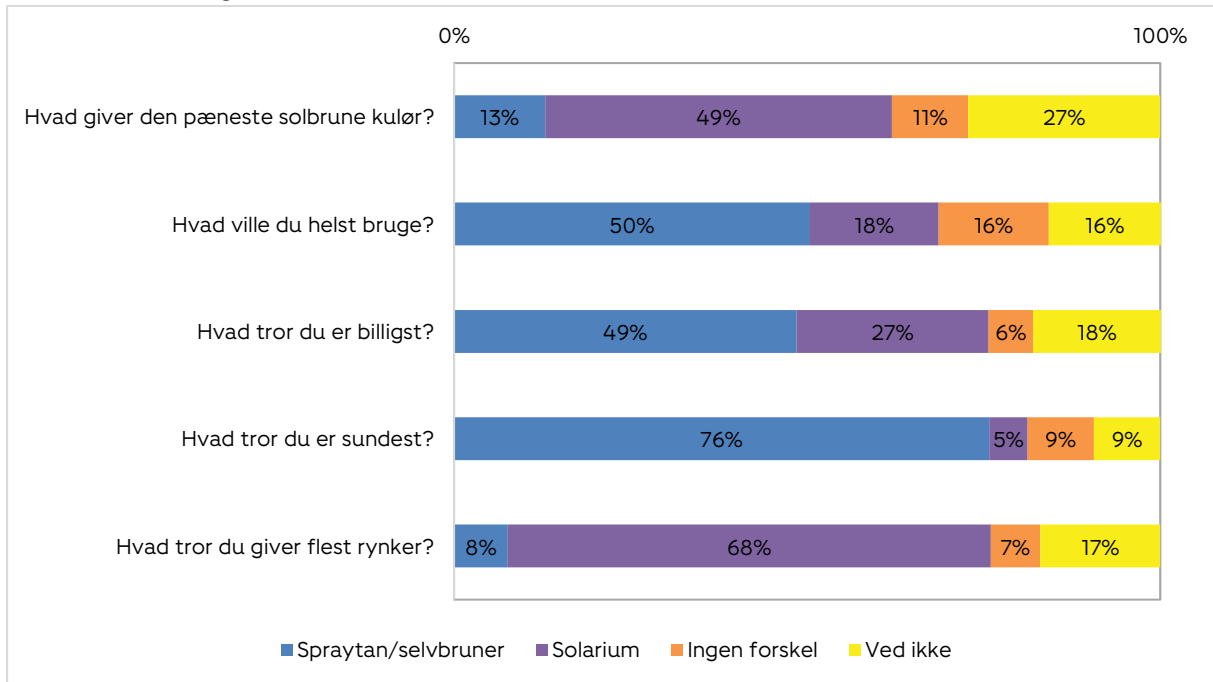
¹³ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).

¹⁴ 12 personer har svaret 'ved ikke' til brug af solarium, hvorfor de er ekskluderet, når resultaterne fordeles på solariebrug. Her er n=996.

Foretrækkes spraytan/selvbruner eller solariebrug?

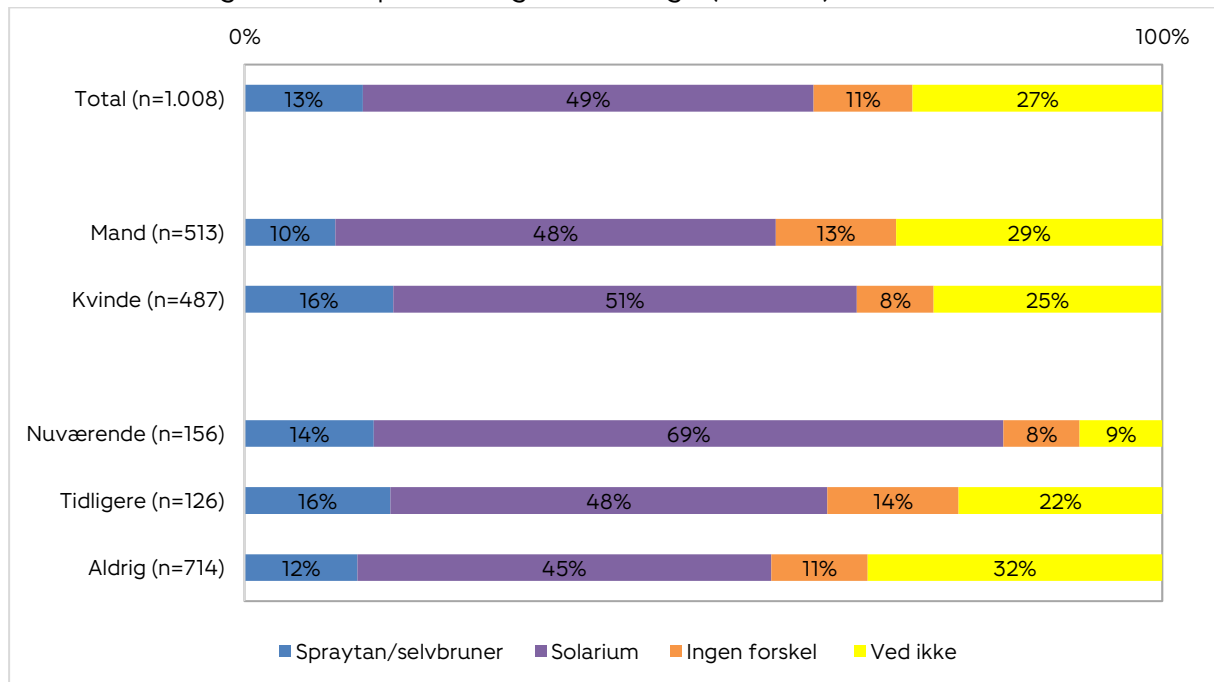
Figur 5.2. Hvis du tænker på spraytan/selvbruner og solarium...

Blandt 15-25-årige (n=1.008).

- 49 % af 15-25-årige angiver, at solarium giver den pæneste kulør, mens 13 % angiver spraytan/selvbruner.
- Halvdelen angiver, at de helst vil bruge spraytan/selvbruner (50 %), mens 18 % angiver solarium.
- 49 % mener, at spraytan/selvbruner er billigst, mens 27 % angiver solarium.
- 76 % angiver, at de tror spraytan/selvbruner er sundest, mens 5 % angiver solarium.
- 68 % mener, at solarium giver flest rynker, mens 8 % mener, at spraytan/selvbruner giver flest rynker.

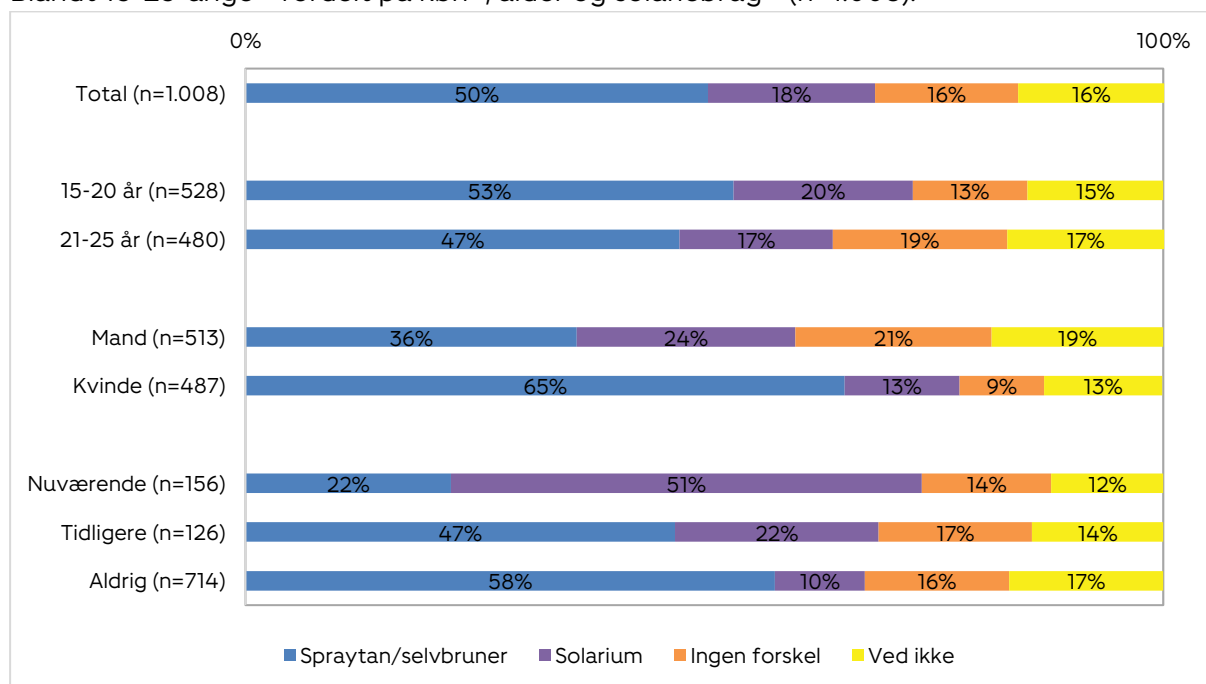

Figur 5.3. *Hvad giver den pæneste solbrune kulør?*Blandt 15-25-årige - fordelt på køn¹⁵ og solariebrug¹⁶ (n=1.008).

* Ingen forskelle i forhold til alder og region.

- Flere kvinder end mænd angiver, at spraytan/selvbruner giver den pæneste kulør (16 % mod 10 %). For begge køn er solariebrug den metode, som flest synes giver den pæneste kulør.
- Flere nuværende solariebrugere sammenlignet med tidligere og aldrig-solariebrugere angiver, at solarium giver den pæneste kulør (69 % af nuværende solariebrugere mod 48 % af tidligere solariebrugere og 45 % af aldrig-solariebrugere).

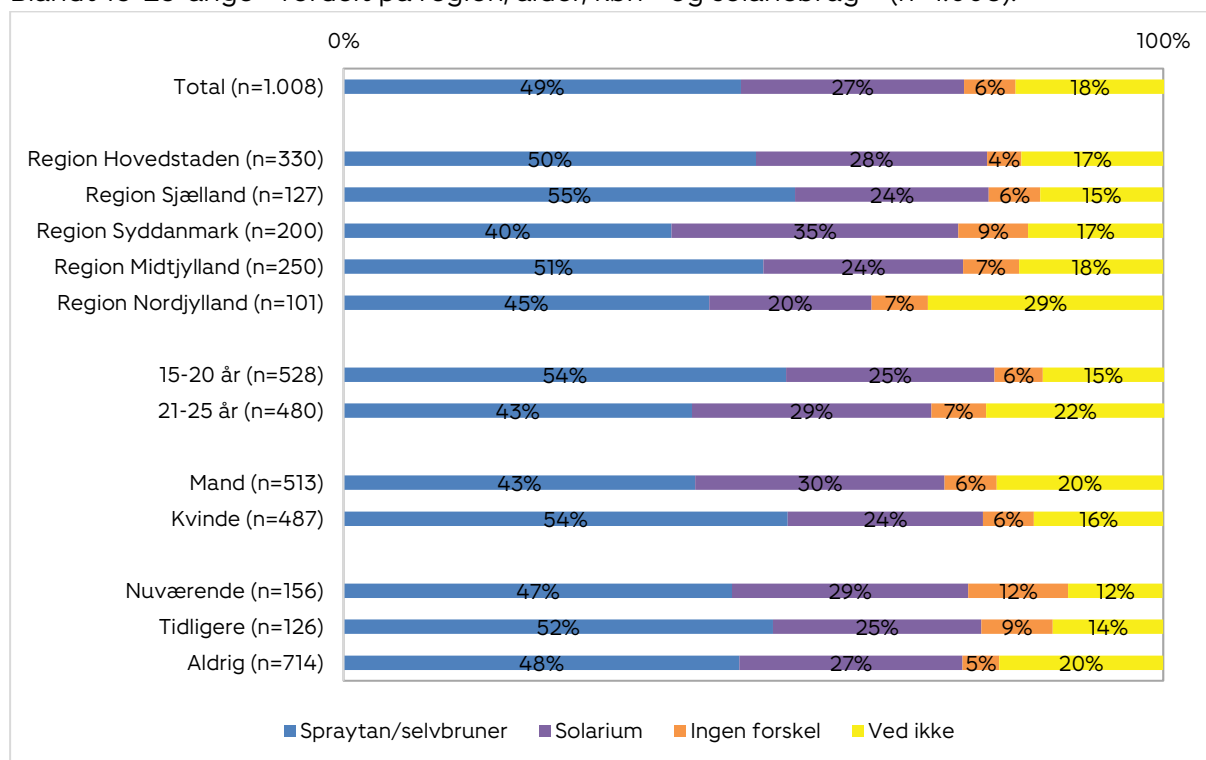
¹⁵ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).¹⁶ 12 personer har svaret 'ved ikke' til brug af solarium, hvorfor de er ekskluderet, når resultaterne fordeles på solariebrug. Her er n=996.

Figur 5.4. *Hvad ville du helst bruge?*Blandt 15-25-årige - fordelt på køn¹⁷, alder og solariebrug¹⁸ (n=1.008).

* Ingen forskelle i forhold til region.

- Flere 15-20-årige end 21-25-årige angiver, at de helst vil bruge spraytan/selvbruner (53 % mod 47 %). For begge aldersgrupper er det spraytan/selvbruner, der foretrækkes.
- Flere kvinder end mænd angiver, at de helst vil bruge spraytan/selvbruner (65 % mod 36 %). Modsat angiver flere mænd end kvinder, at de helst vil gå i solarium (24 % mod 13 %). For begge køn er det dog spraytan/selvbruner, der foretrækkes.
- Der er flere nuværende solariebrugere (51 %), der angiver, at de helst vil gå i solarium sammenlignet med tidligere solariebrugere (22 %) og aldrig-solariebrugere (10 %). De nuværende solariebrugere er de eneste i hele figur 5.4, der foretrækker solariebrug frem for spraytan/selvbruner.

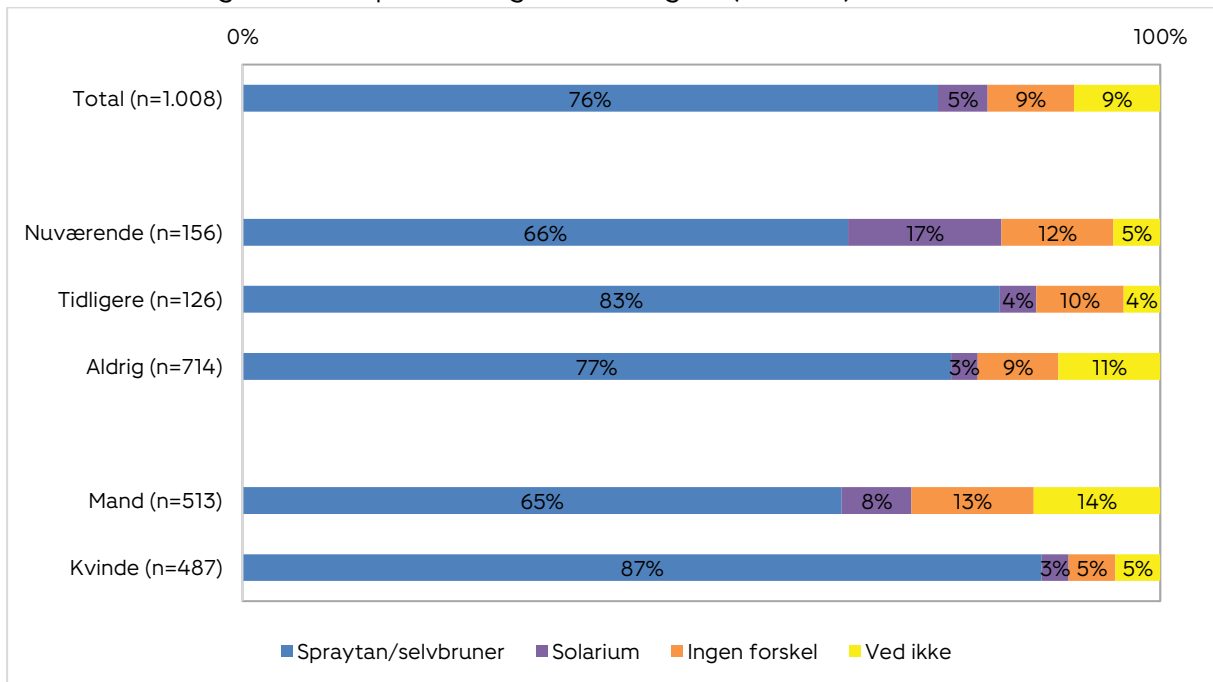
¹⁷ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).¹⁸ 12 personer har svaret 'ved ikke' til brug af solarium, hvorfor de er ekskluderet, når resultaterne fordeles på solariebrug. Her er n=996.

Figur 5.5. Hvad tror du er billigst?Blandt 15-25-årige - fordelt på region, alder, køn¹⁹ og solariebrug²⁰ (n=1.008).

- Flere fra Region Sjælland (55 %) angiver, at spraytan/selvbruner er billigst. Færrest fra Region Syddanmark (40 %) angiver det.
- Flere 15-20-årige end 21-25-årige angiver, at spraytan/selvbruner er billigst (54 % mod 43 %).
- Flere mænd end kvinder angiver, at solarium er billigst (30 % mod 24 %).
- Flere tidligere solariebrugere (52 %) angiver, at spraytan/selvbruner er billigst sammenlignet med nuværende (47 %) og aldrig-solariebrugere (48 %).
- For alle grupper i figur 5.5 gælder det, at flest mener, at spraytan/selvbruner er billigst.

¹⁹ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).

²⁰ 12 personer har svaret 'ved ikke' til brug af solarium, hvorfor de er ekskluderet, når resultaterne fordeles på solariebrug. Her er n=996.

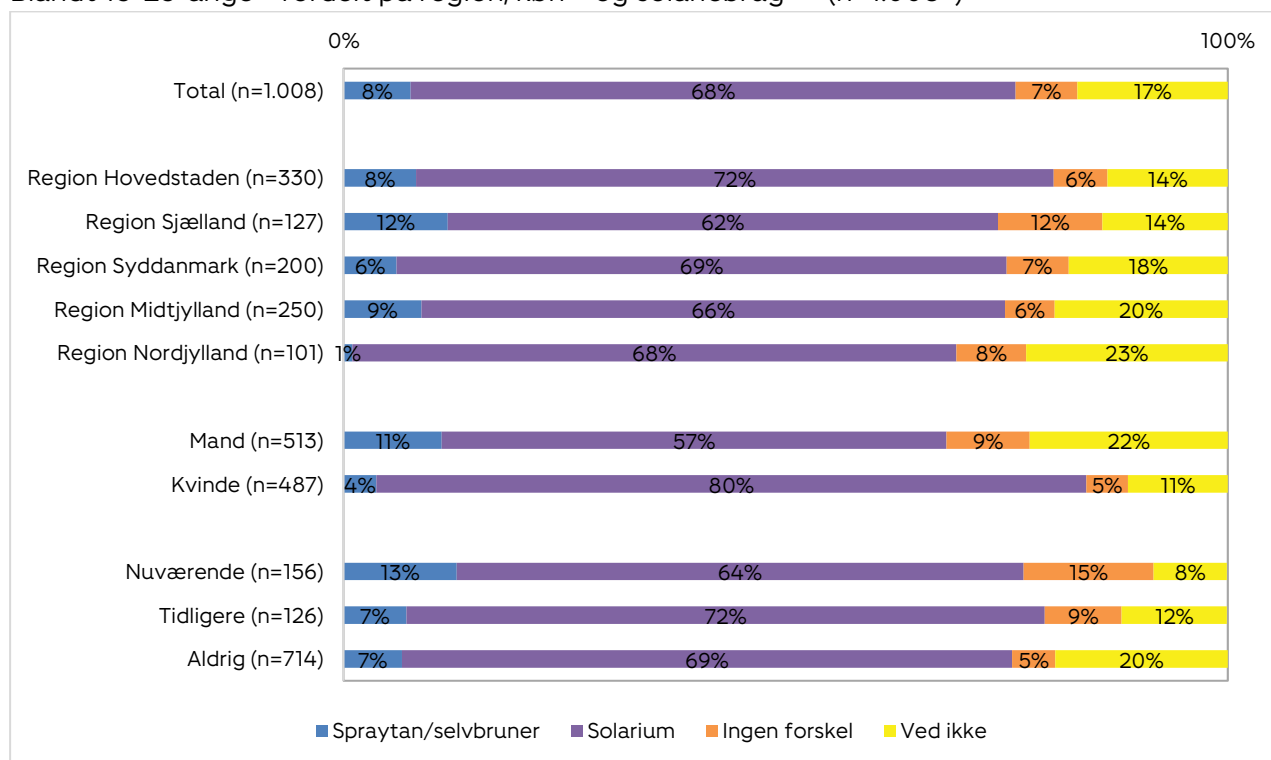
Figur 5.6. *Hvad tror du er sundest?*Blandt 15-25-årige - fordelt på køn²¹ og solariebrug²² * (n=1.008).

*Ingen forskelle i forhold til alder og region.

- Flere nuværende solariebrugere angiver, at solarium (17 %) er sundest sammenlignet med tidligere og aldrig-solariebrugere (4 % og 3 %).
- Flere kvinder end mænd angiver, at spraytan/selvbruner er sundest (87 % mod 65 %).
- For alle grupper i figur 5.6 mener flest, at spraytan/selvbruner er sundest.

²¹ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).

²² 12 personer har svaret 'ved ikke' til brug af solarium, hvorfor de er ekskluderet, når resultaterne fordeles på solariebrug. Her er n=996.

Figur 5.7. Hvad tror du giver flest rynker?Blandt 15-25-årige - fordelt på region, køn²³ og solariebrug^{24*} (n=1.008¹¹)

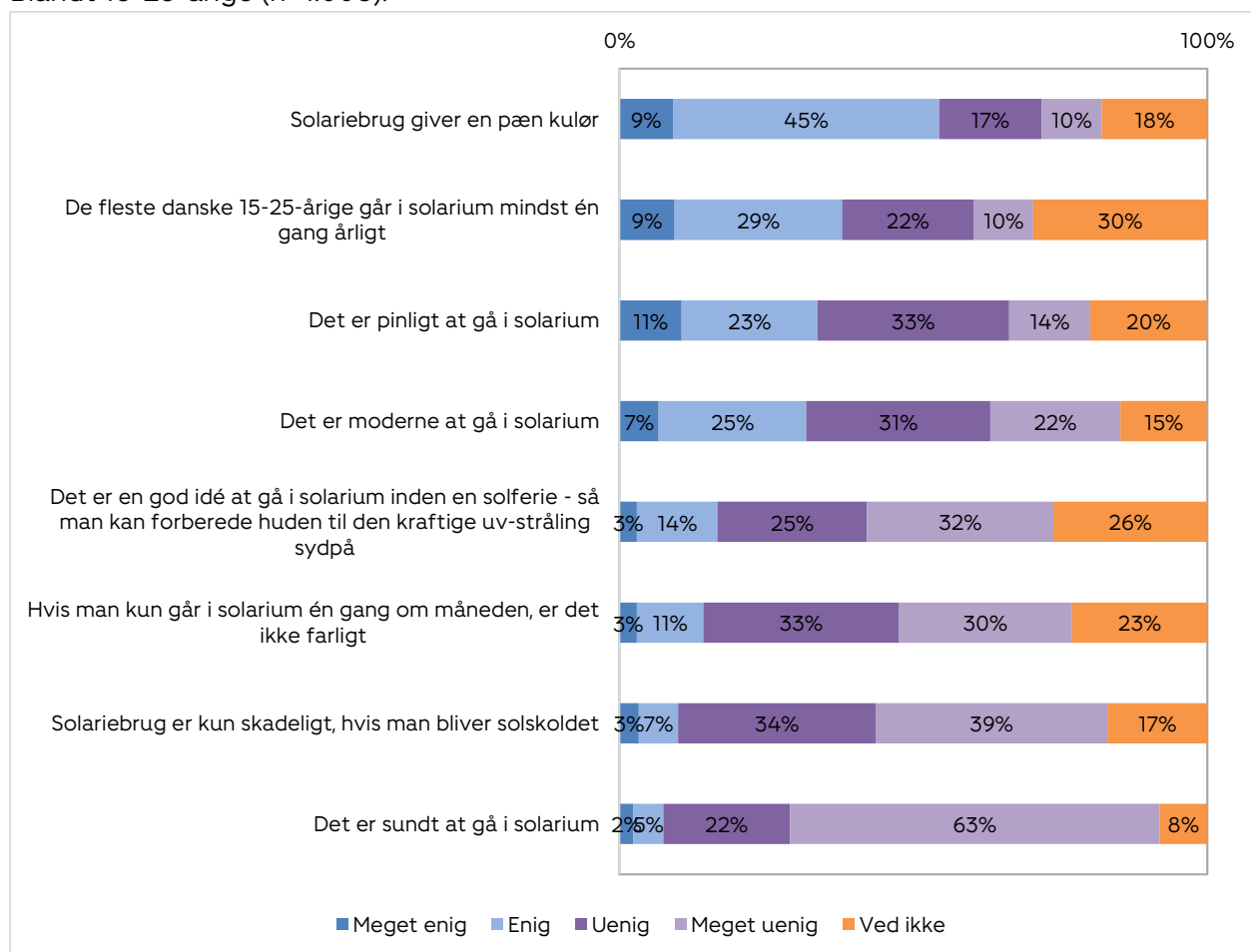
*Ingen forskelle i forhold til alder.

- Flest fra Region Hovedstaden (72 %) mener, at solarium giver flest rynker. Færrest fra Region Sjælland mener det (62 %).
- Flere kvinder end mænd mener, at solarium giver flest rynker (80 % mod 57 %).
- Færrest nuværende solariebrugere mener, at solarium giver flest rynker (64 %) sammenlignet med tidligere og aldrig-solariebrugere (72 % og 69 %).
- For alle grupper i figur 5.7 mener flest, at solarium giver flest rynker.

²³ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).²⁴ 12 personer har svaret 'ved ikke' til brug af solarium, hvorfor de er ekskluderet, når resultaterne fordeles på solariebrug. Her er n=996.

6. Holdninger til og viden om solariebrug

Figur 6.1. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om solariebrug? Blandt 15-25-årige (n=1.008).

- 54 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at solariebrug giver en pæn kulør.
- 38 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at de fleste 15-25-årige går i solarium mindst én gang årligt. (*Faktum er, at det kun er 16 % af de 15-25-årige, der har været i solarium inden for det seneste år²⁵*).
- 34 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at det er pinligt at gå i solarium.
- 32 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at det er moderne at gå i solarium.
- 17 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at det er en god idé at gå i solarium inden en solferie, så man kan forberede huden til den kraftige uv-stråling sydpå. (*Solkampagnen fraråder al brug af solarium - og forbruning er en rigtig dårlig idé, fordi den minimale beskyttelse, man får ved at få en solbrun kulør i solariet, ikke står på mål med den risiko, man udsætter sig for ved at gå i solarium*).
- 14 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at hvis man kun går i solarium én gang om måneden, er det ikke farligt. (*Studier viser, at alt solariebrug er skadeligt - også selvom man bruger det sjældent (7)*).

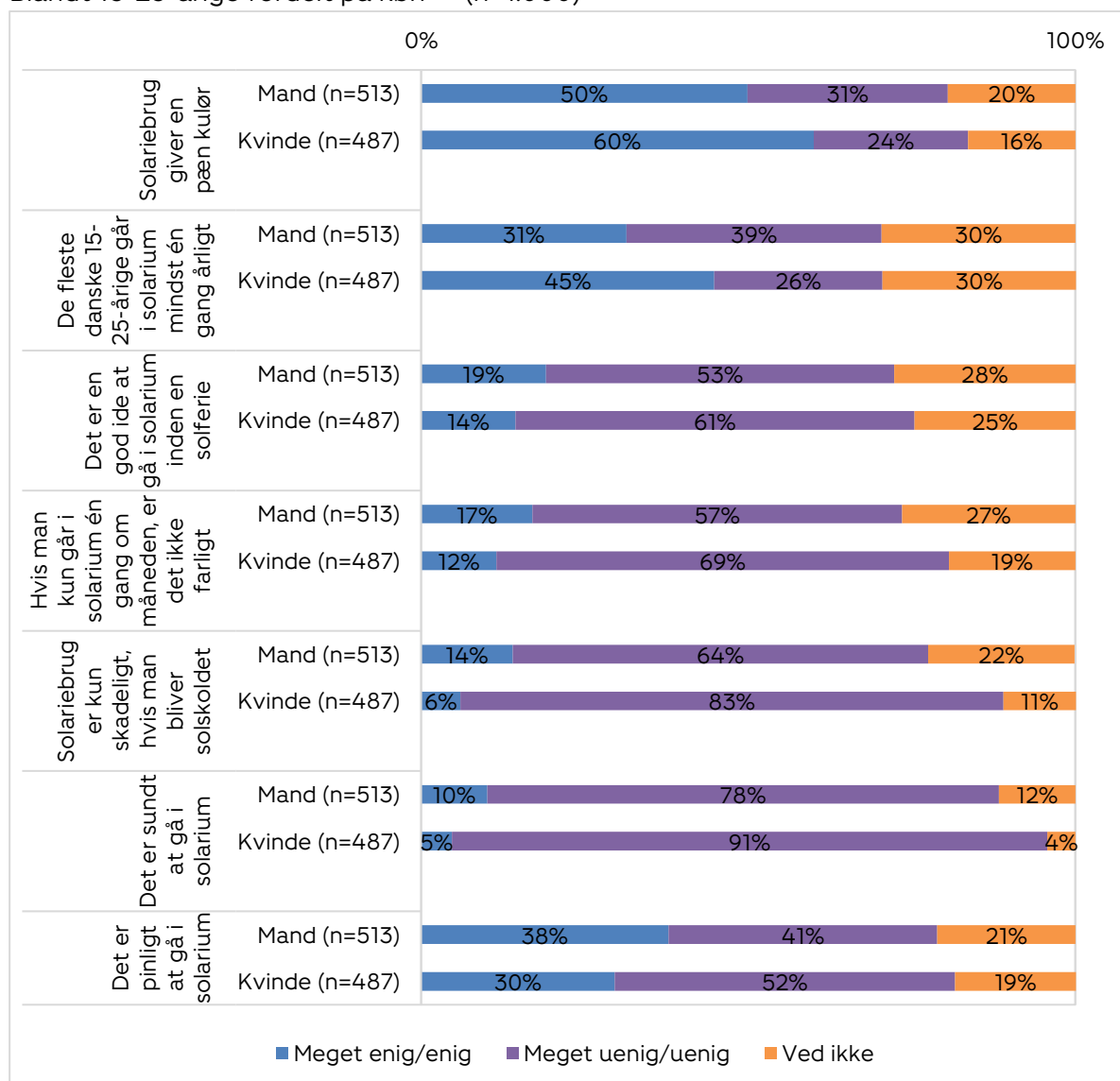
²⁵ Se kapitel 1 i denne rapport.

- 10 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, at solariebrug kun er skadeligt, hvis man bliver solskoldet. (Studier viser, at solariebrug også er skadeligt, selvom man ikke solskoldes (12)).
- 7 % af 15-25-årige er enige eller meget enige i, det er sundt at gå i solarium. (Studier viser, at solariebrug er kræftfremkaldende og sundhedsskadeligt, og dermed alt andet end sundt (3)).

I de følgende figurer præsenteres der forskelle for køn, region, alder og solariestatus i holdningsudsagnene om solariebrug fra figur 6.1.

Figur 6.2. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om solariebrug?

Blandt 15-25-årige fordelt på køn^{26*} (n=1.000)

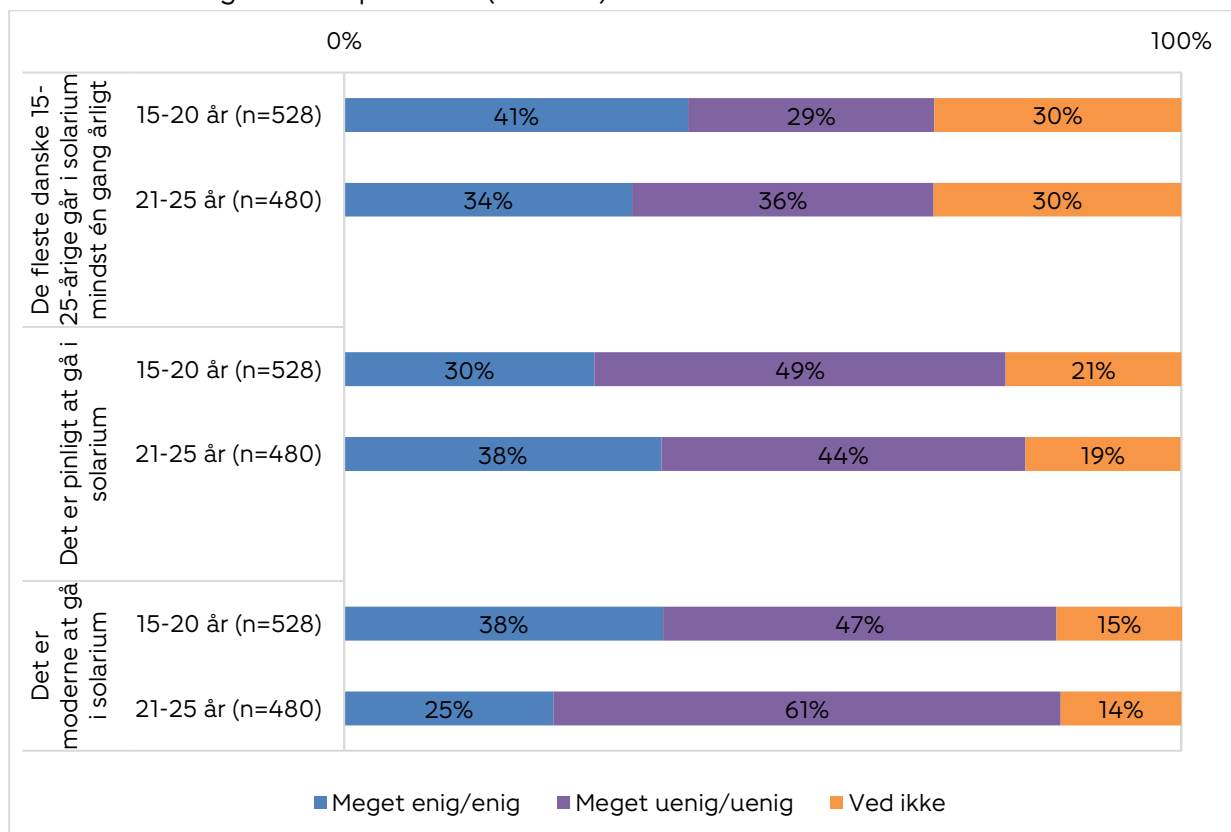
*Ingen forskelle i forhold til udsagnet 'Det er moderne at gå i solarium'.

- Flere 15-25-årige kvinder end mænd er meget enige/enige i følgende udsagn:
  - Solariebrug giver en pæn kulør (60 % mod 50 %)
  - De fleste danske 15-25-årige går i solarium mindst én gang årligt (45 % mod 31 %)

²⁶ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).

- Flere 15-25-årige mænd end kvinder er meget enige/enige i følgende udsagn:
  - Det er en god idé at gå i solarium inden en solferie (19 % mod 14 %)
  - Hvis man kun går i solarium én gang om måneden, er det ikke farligt (17 % mod 12 %)
  - Solariebrug er kun skadeligt, hvis man bliver solskoldet (14 % mod 6 %)
  - Det er sundt at gå i solarium (10 % mod 5 %)
  - Det er pinligt at gå i solarium (38 % mod 30 %)

Figur 6.3. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om solariebrug?
Blandt 15-25-årige fordelt på alder* (n=1.008)

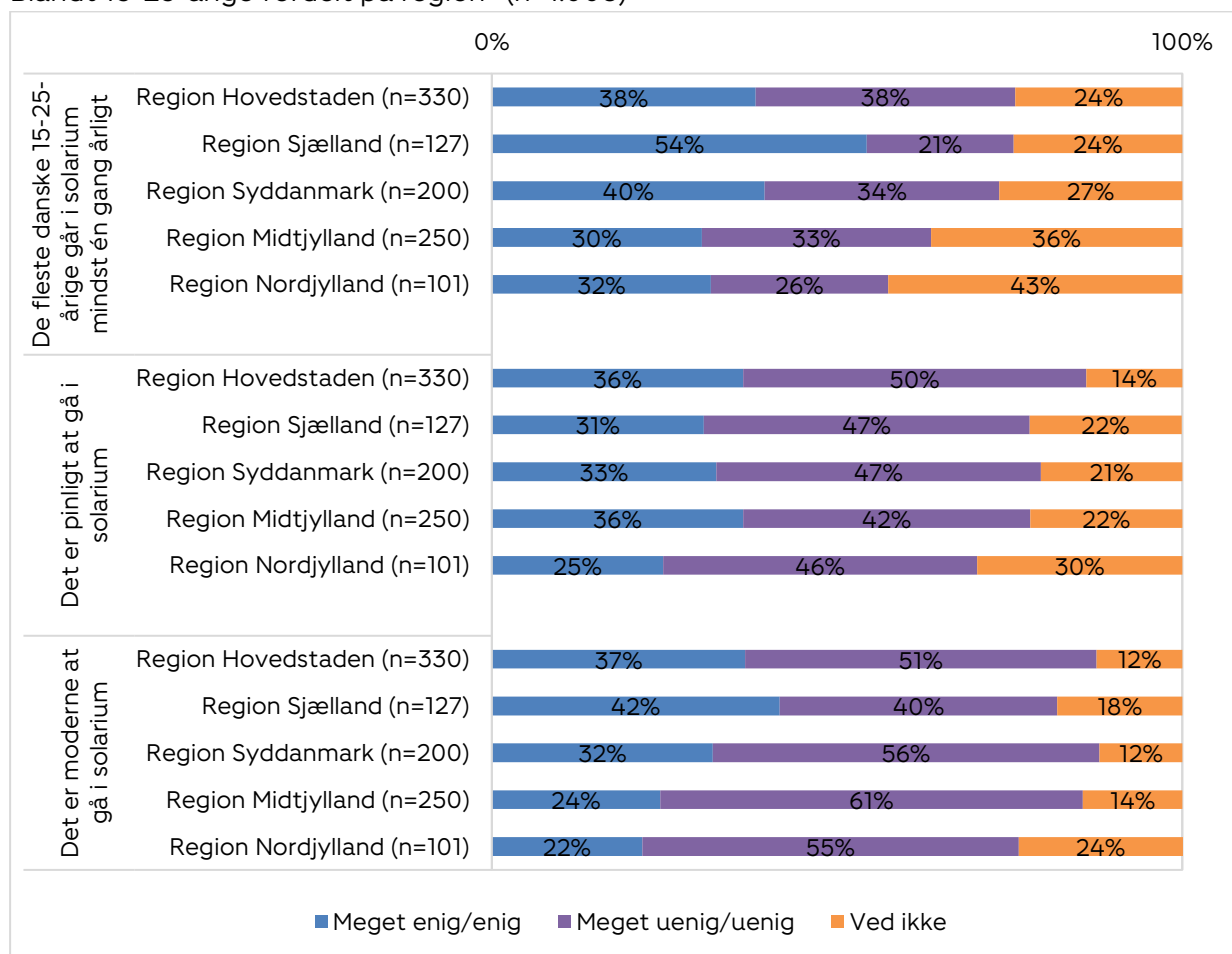

*Ingen forskelle i forhold til resterende udsagn fra figur 6.1.

- Flere 15-20-årige end 21-25-årige er meget enige/enige i følgende udsagn:
  - De fleste danske 15-25-årige går i solarium mindst én gang årligt (41 % mod 34 %)
  - Det er moderne at gå i solarium (38 % mod 25 %)
- Flere 21-25-årige end 15-20-årige er meget enige/enige i følgende udsagn:
  - Det er pinligt at gå i solarium (38 % mod 30 %)

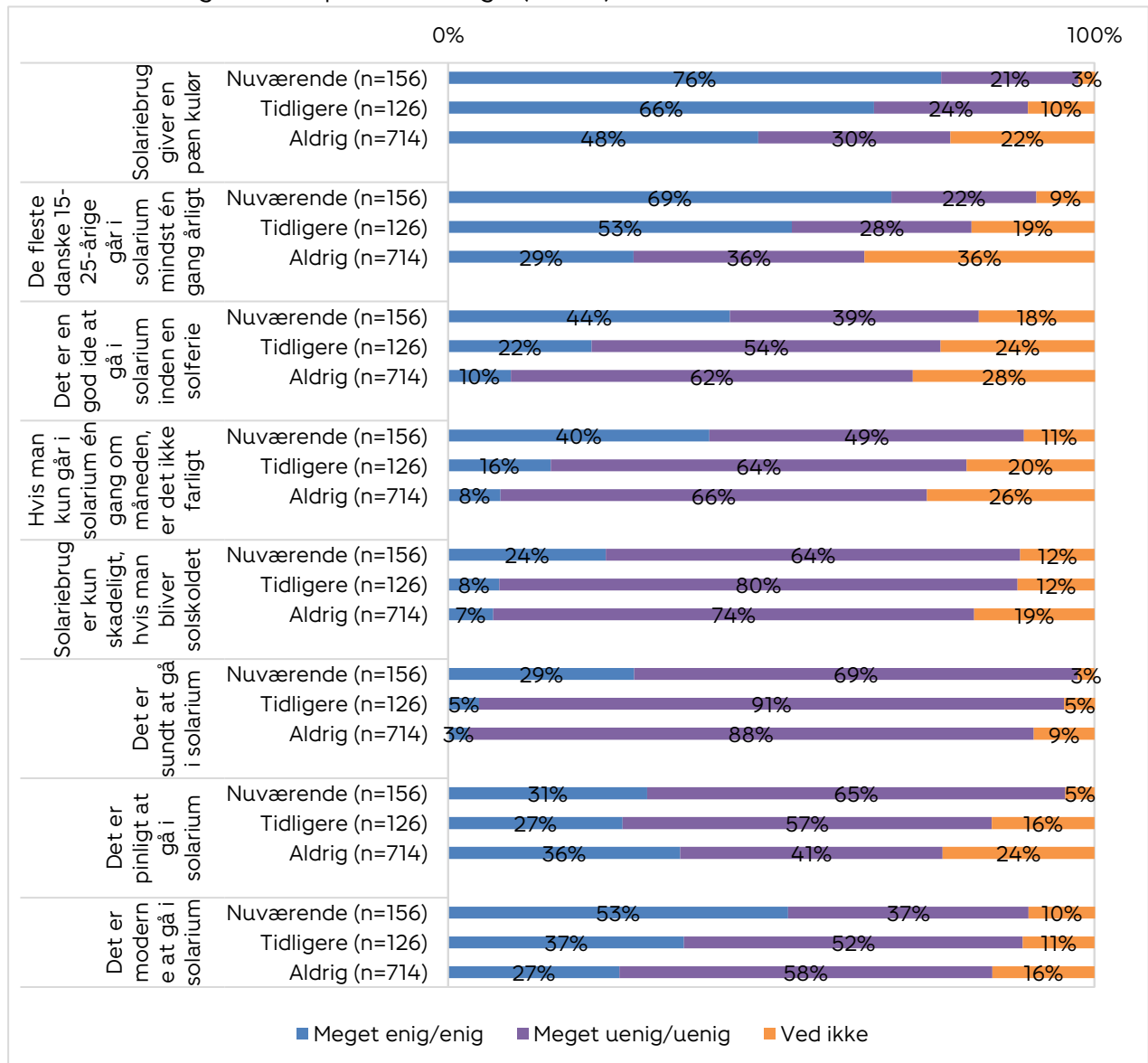

Figur 6.4. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om solariebrug?
Blandt 15-25-årige fordelt på region* (n=1.008)

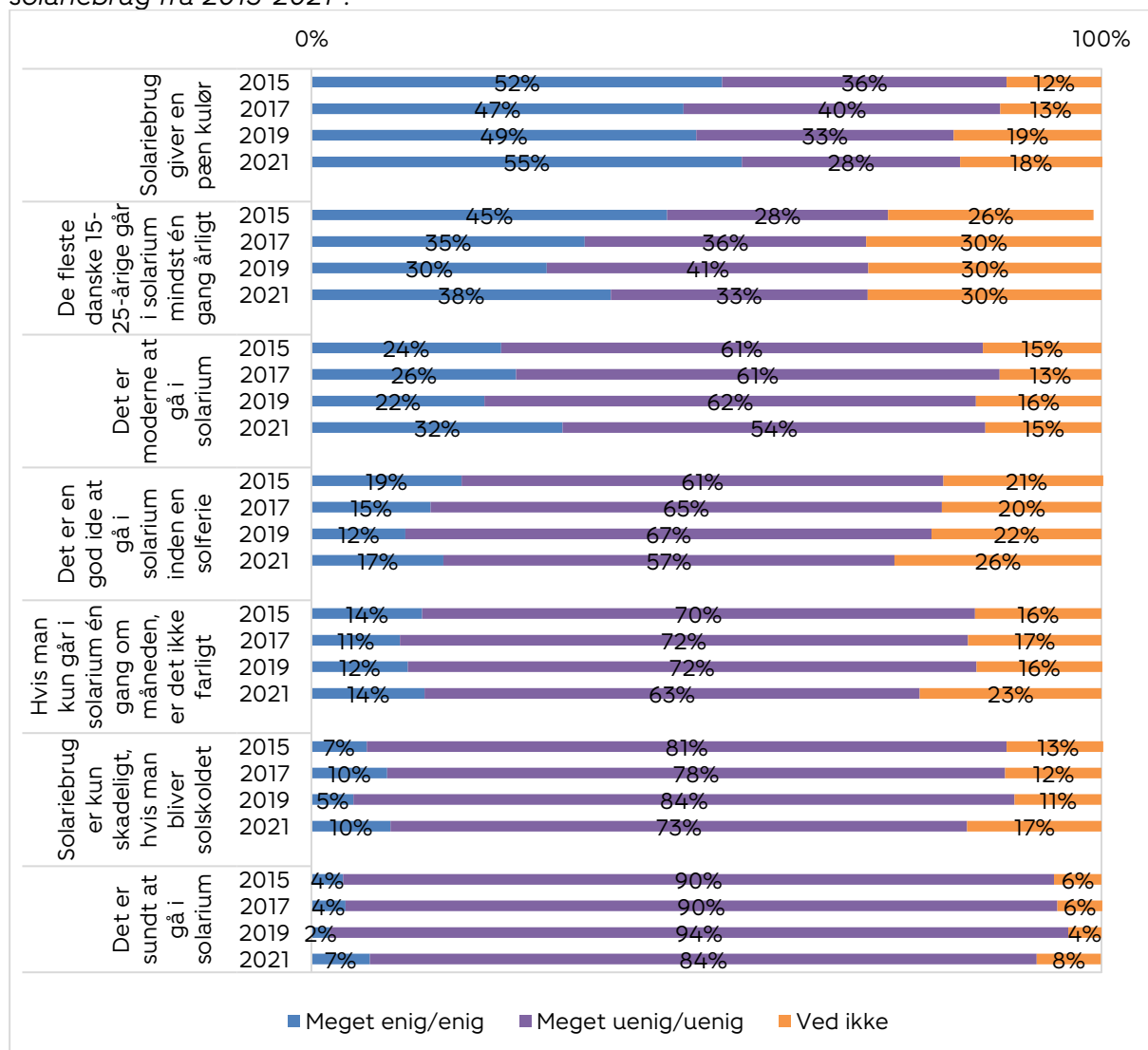
*Ingen forskelle i forhold til resterende udsagn fra figur 6.1.

- Flest fra Region Sjælland (54 %) er meget enige/enige i, at de fleste danske 15-25-årige går i solarium mindst én gang årligt. Færrest fra Region Midtjylland er meget enige/enige i dette (30 %).
- Flest fra Region Hovedstaden og Region Midtjylland (36 %) er meget enige/enige i, at det er pinligt at gå i solarium. Færrest fra Region Nordjylland mener dette (25 %).
- Flest fra Region Sjælland (42 %) er meget enige/enige i, at det er moderne at gå i solarium. Færrest fra Region Nordjylland mener dette.

Figur 6.5. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om solariebrug?Blandt 15-25-årige fordelt på solariebrug²⁷ (n=996)

- Flest nuværende solariebrugere, lidt færre tidligere solariebrugere og færrest aldrig-solariebrugere er meget enige/enige i følgende udsagn:
  - Solariebrug giver en pæn kulør
  - De fleste danske 15-25-årige går i solarium mindst én gang om måneden
  - Det er en god ide at gå i solarium inden en solferie
  - Hvis man kun går i solarium én gang om måneden, er det ikke farligt
  - Solariebrug er kun skadeligt, hvis man bliver solskoldet
  - Det er sundt at gå i solarium
  - Det er moderne at gå solarium
- Flest aldrig-solariebrugere er meget enige/enige i, at det er pinligt at gå i solarium (36 % mod 27 % af tidligere solariebrugere og 31 % af nuværende solariebrugere).

²⁷ 12 personer har svaret 'ved ikke' til brug af solarium, hvorfor de er ekskluderet, når resultaterne fordeles på solariebrug. Her er n=996.

Figur 6.6. Udvikling i andelen af 15-25-årige, der enige eller uenige i følgende udsagn om solariebrug fra 2015-2021*.

*Der er spurgt til udsagnene siden 2015, hvorfor udviklingsanalysen dækker perioden fra 2015-2021. Der er ikke lavet udviklingsanalyse på udsagnet 'Det er pinligt at gå i solarium', da det er et nyt spørgsmål indført i 2021.

- Der er sket en stigning i andelen af 15-25-årige fra 2015-2021, der mener, at solariebrug giver en pæn kulør (52 % i 2015 mod 55 % i 2021). Andelen, der mener, at solariebrug giver en pæn kulør, var lavest i 2017 (47 %).
- Andelen, der mener, at de fleste danske 15-25-årige går i solarium, faldt fra 45 % i 2015 til 30 % i 2019. Herefter er andelen steget igen - til 38 % i 2021.
- Der er sket en stigning i andelen af 15-25-årige fra 2015-2021, der mener, at det er moderne at gå i solarium (24 % i 2015 mod 32 % i 2021). Andelen, der mener, at det er moderne at gå i solarium, var lavest i 2019 (22 %).
- Der er sket et fald i andelen af 15-25-årige fra 2015-2021, der mener, at det er en god idé at gå i solarium inden en solferie – så man kan forberede huden til den kraftige uv-stråling sydpå (19 % i 2015 mod 17 % i 2021). Andelen, der mener, at solariebrug før solferien er en god idé, var lavest i 2019 (12 %).
- Der er sket en stigning i andelen af 15-25-årige fra 2017-2021, der mener, at hvis man kun går i solarium én gang om måneden, er det ikke farligt (11 % i 2017 mod 14 % i 2021). Andelen for 2021 ligger dog på samme niveau som i 2015 (14 %).

- Der er sket en stigning i andelen af 15-25-årige fra 2015-2021, der mener, at solariebrug kun er skadeligt, hvis man bliver solskoldet (7 % i 2015 mod 10 % i 2021). Færrest mente, at solariebrug kun er skadeligt, hvis man bliver solskoldet i 2019 (5 %).
- Der er sket en stigning i andelen af 15-25-årige fra 2015-2021, der mener, at det er sundt at gå i solarium (4 % i 2015 mod 7 % i 2021). Færrest mente, at det er sundt at gå i solarium i 2019 (2 %).

7. Hvilke informationer oplever solariebrugerne, at de møder, når de går i solarium?

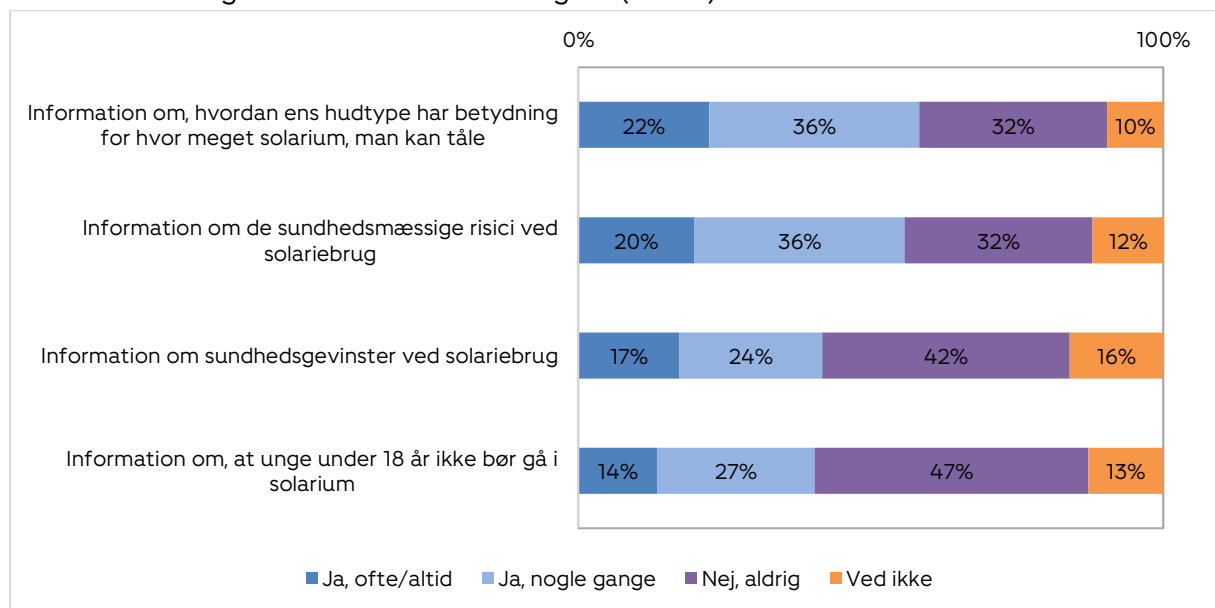
Informationer i et solcenter

Hvilken information om solariebrug præsenteres du for – enten skriftligt i form af plakater mv. eller mundtligt af personale – når du går i solarium?

Blandt nuværende solariebrugere (n=156) har 55 unge angivet i en åben svarkategori, hvilken information de præsenteres for skriftligt eller mundtligt, når de går i solarium. Her har 10 unge angivet, at de får at vide, at solariebrug er farligt og kræftfremkaldende. Fem angiver at have læst/fået information om, hvor mange minutter sol, de skal tage ud fra deres hudtype. Andre nævner at have fået information om, at solarium giver en flot farve/glød, at det er sundt på grund af Vitamin D, og nogle nævner at have fået information omkring solariebrug via plakater ophængt i solariet. 53 angiver, at de ingen information har fået, mens 48 angiver, at de ikke kan huske om, de præsenteres for nogen information.

Figur 7.1. Bliver du præsenteret for nedenstående information – enten skriftligt i form af plakater mv. eller mundtligt af personale - når du går i solarium?

Blandt 15-25-årige nuværende solariebrugere (n=156)²⁸.

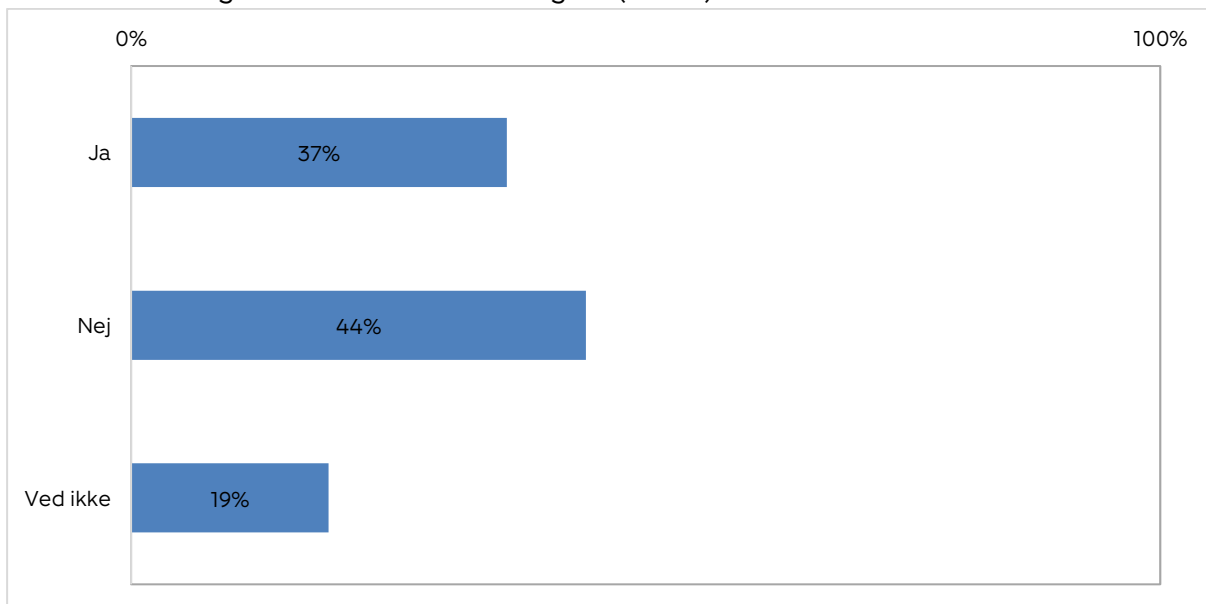
- 32 % af 15-25-årige nuværende solariebrugere angiver, at de aldrig er blevet præsenteret for information om, hvordan ens hudtype har betydning for, hvor meget solarium, man kan tåle.
- 32 % af nuværende solariebrugere angiver, at de aldrig er blevet præsenteret for information om de sundhedsmæssige risici ved solariebrug.
- 41 % af nuværende solariebrugere angiver, at de er blevet præsenteret for information om sundhedsgevinster ved solariebrug.

²⁸ Der er ingen forskel for andelen i 2017, 2019 og 2021, der præsenteres for de fire typer af information, når de går i solarium.

- 47 % af nuværende solariebrugere angiver, at de aldrig er blevet præsenteret for information om, at unge under 18 år ikke bør gå i solarium.

Sundhedsstyrelsens plakat, der advarer om risikoen ved solariebrug (lovpligtigt for alle solarieudbydere)

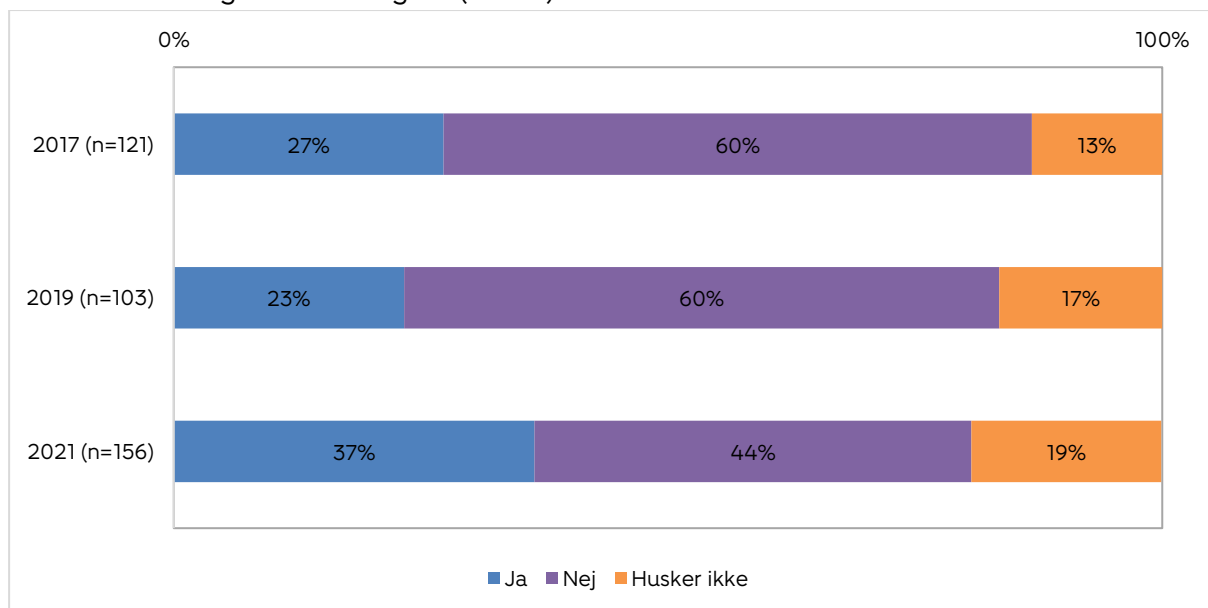
Figur 7.2. Har du set denne plakat fra Sundhedsstyrelsen, der hvor du oftest går i solarium? Blandt 15-25-årige nuværende solariebrugere (n=156).

- 37 % af 15-25-årige solariebrugere har set Sundhedsstyrelsens plakat der, hvor de oftest går i solarium, mens 44 % ikke har set den. 19 % husker ikke, om de har set plakaten.

Figur 7.3. *Udvikling i andelen af solariebrugere, der har set Sundhedsstyrelsens plakat der, hvor de oftest går i solarium.*

Blandt 15-25-årige solariebrugere (n=156).

- Der er sket en stigning i andelen af solariebrugere, der har set Sundhedsstyrelsens plakat der, hvor de oftest går i solarium fra 2017-2021 (27 % i 2017, 23 % i 2019 mod 37 % i 2021).

8. 18 års aldersgrænse for solariebrug

I Danmark er der ingen aldersgrænse for solariebrug. En aldersgrænse på 18 år for solariebrug vil beskytte børn og unge mod den kræftrisiko, som er forbundet med at gå i solarium. Hvis det var ulovligt for børn og unge under 18 år at gå i solarium, ville mange tidligere og nuværende solariebrugere formentlig slet ikke være startet med at gå i solarium. Vi ved nemlig, at mange har deres solariedebut, før de fylder 18 år. En aldersgrænse for solariebrug vil således på længere sigt kunne medføre, at færre danskere rammes af hud- og modermærkekræft.

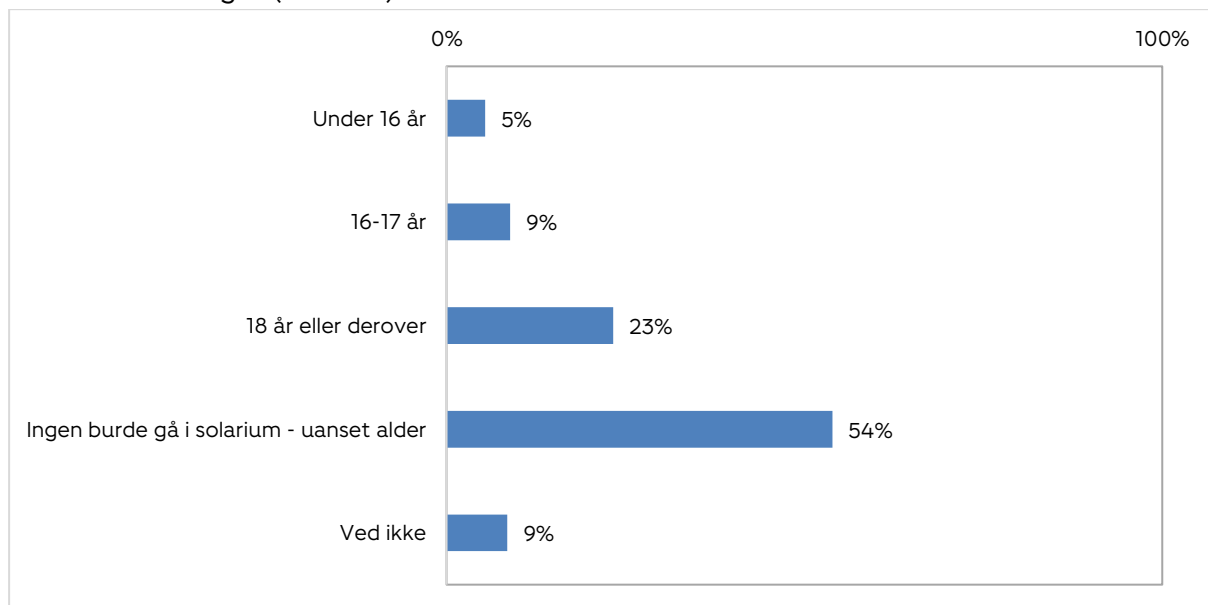
En undersøgelse fra USA har vist, at stater, som har indført lovgivning om en aldersgrænse for brug af solarium, har en lavere andel af solariebrugere end stater uden lovgivning på området (13). En undersøgelse fra staten Utah, USA, har vist, at andelen, som bruger solarium, faldt fra 12 % i 2011 til 7 % i 2013, hvor loven blev indført (14). Det tyder altså på, at lovgivning om en aldersgrænse for solariebrug kan have en afgørende betydning for unges brug af solarium.

En aldersgrænse for brug af solarium er allerede indført i mange europæiske lande (Tyskland, Storbritannien, Norge, Finland, Østrig, Belgien, Frankrig, Spanien, Portugal, Italien og Island) og i dele af USA samt Canada (2). I Australien og Brasilien er der endvidere indført totalforbud mod solarier (15, 16).

Hvornår er man gammel nok til at gå i solarium?

Figur 8.1. Ved hvilken alder mener du, at man er gammel nok til at gå i solarium? Åben svarkategori, hvor man kunne angive alder - med mindre, man mente, at ingen burde gå i solarium - uanset alder.

Blandt 15-25-årige* (n=1.008).

* Ingen forskelle i forhold til køn, alder og region.

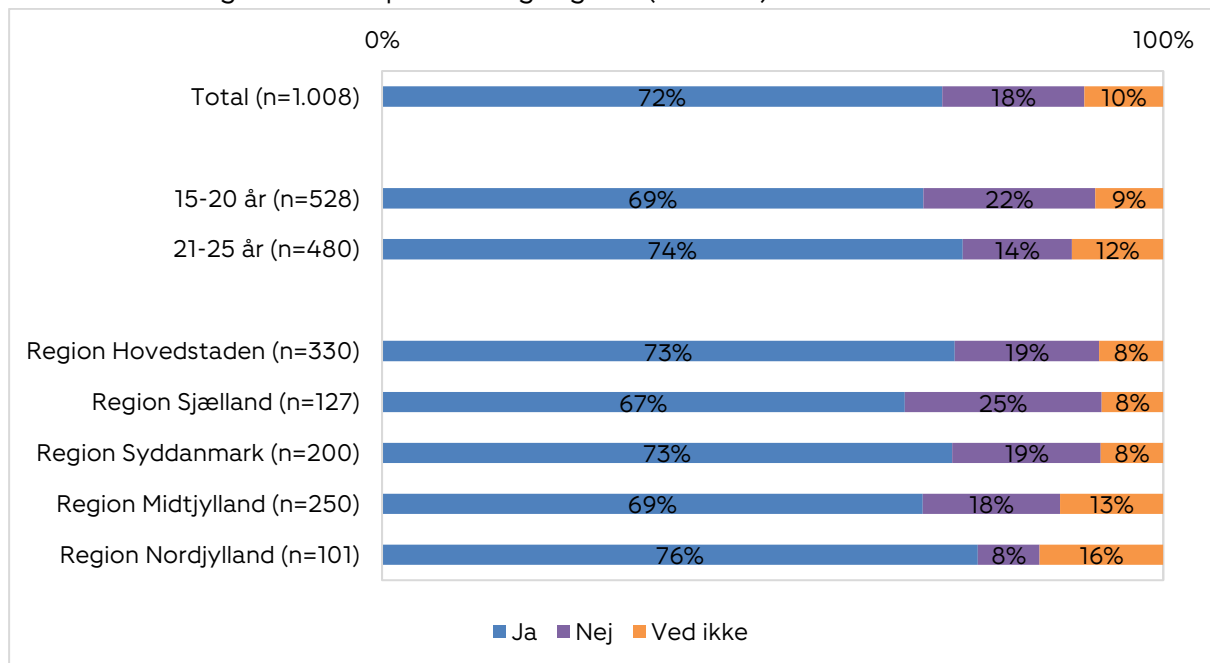
- Over halvdelen (54 %) af 15-25-årige angiver, at ingen bør gå i solarium – uanset alder, mens 23 % angiver, at man bør være 18 år eller derover. 9 % angiver, at man bør være

mellem 16-17 år, mens 5 % angiver, at man er gammel nok, når man er yngre end 16 år.

Holdninger til en 18 års aldersgrænse for solariebrug

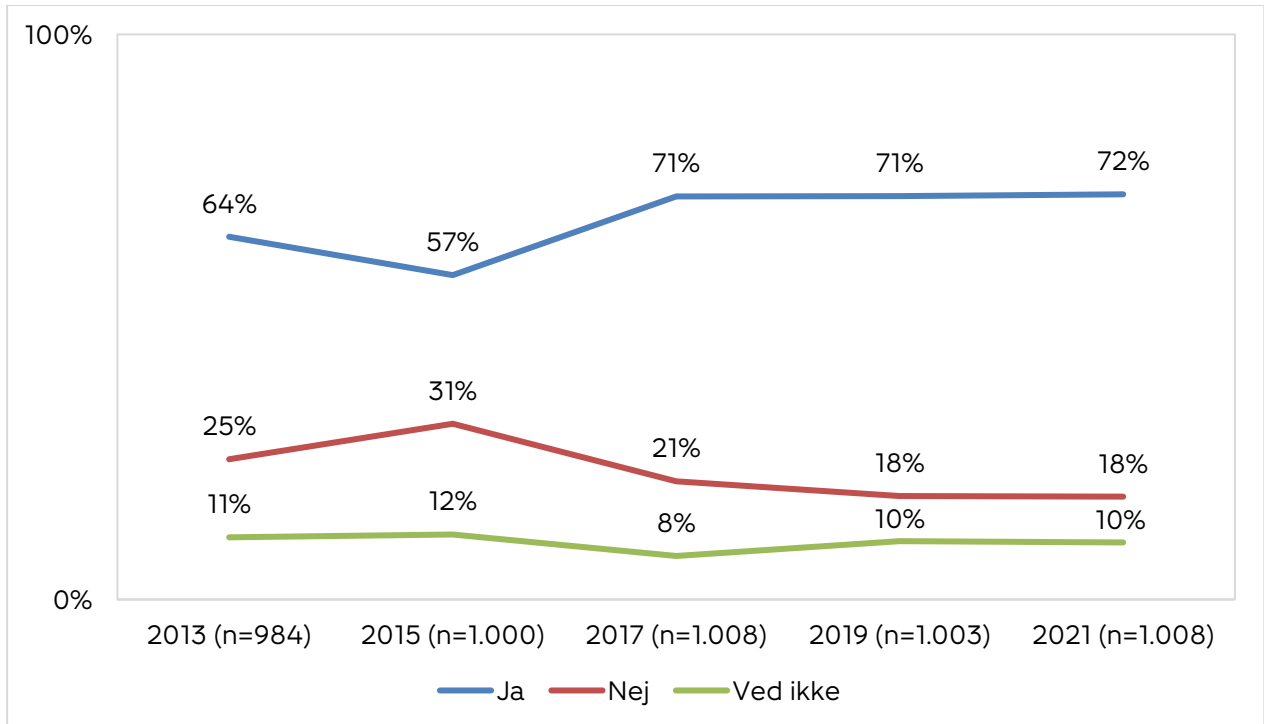
Figur 8.2. I Danmark er der ingen regler for, hvor gammel man skal være for at gå i solarium. Mener du, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark? Blandt 15-25-årige – fordelt på alder og region* (n=1.008).

* Ingen forskelle i forhold til køn.

- Størstedelen af 15-25-årige (72 %) mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark, mens 18 % ikke mener det.
- Flere 21-25-årige end 15-20-årige mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium (74 % mod 69 %).
- Flest 15-25-årige fra Region Nordjylland (76 %) mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium, mens færrest fra Region Sjælland mener det (67 %).

Figur 8.3. Udvikling i andelen af 15-25-årige fra 2013-2021, der mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark²⁹
Blandt 15-25-årige.

- Der er sket en stigning i andelen af 15-25-årige, der mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark fra 64 % i 2013 til 72 % i 2021. Der er også sket en stigning fra 57 % i 2015 til 72 % i 2021.
- Siden 2017 har opbakningen til en 18 års aldersgrænse ligget på et stabilt niveau på 71-72 %.

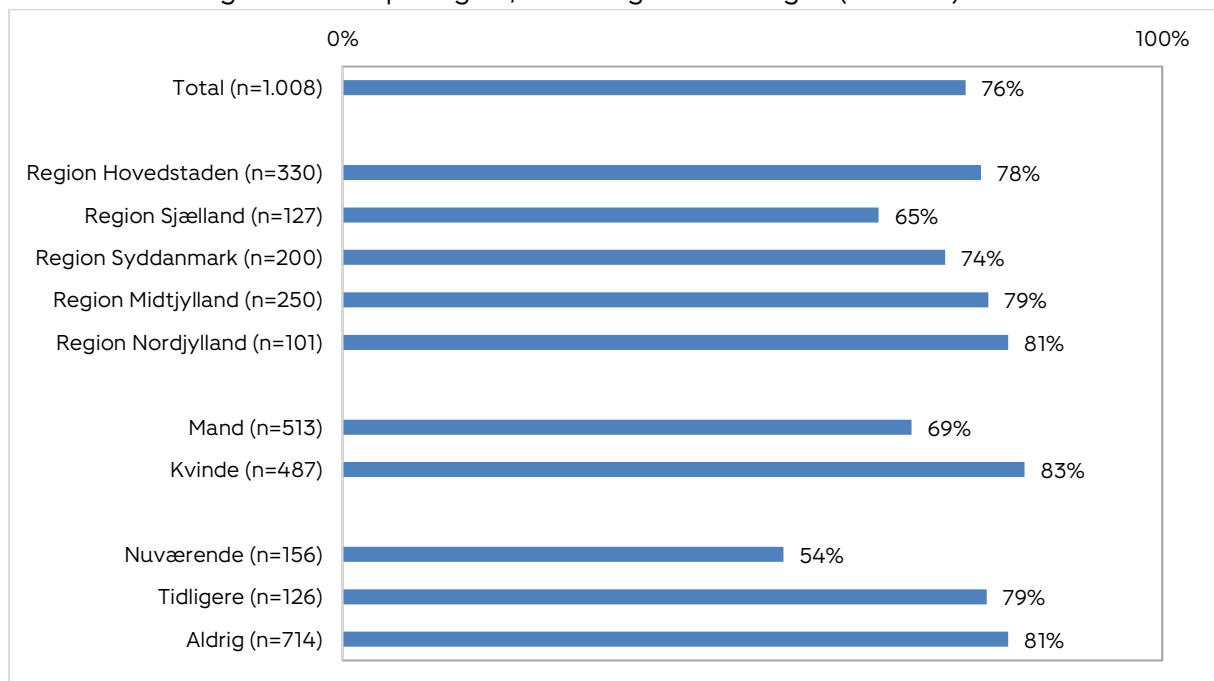
²⁹ Der er kun undersøgt udviklingen fra 2013-2021 i forhold til, hvorvidt 15-25-årige mener, at der skal være en aldersgrænse på 18 år for at gå i solarium i Danmark. Tidligere rapporter fra før 2013 er der spurgt ind til, hvorvidt man mener, at det bør være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium. Da ordlyden i spørgsmålet har betydning for, hvad man svarer, har vi ikke medtaget tallene fra før 2013.

9. Viden om sammenhængen mellem solariebrug og kræft

Kendskab til sammenhængen mellem solariebrug og kræft

Undersøgelsens 15-25-årige respondenter blev præsenteret for en række forskellige faktorer (fuldkorn, stress, alkohol, solarium mm.), hvoraf kun nogle giver en dokumenteret øget risiko for kræft. Herefter blev de bedt om at angive, hvilke af faktorerne, de mente, øger risikoen for kræft. Ved at præsentrere et bredt omfang af faktorer, der eventuelt kan udgøre en kræftrisiko, reduceres risikoen for at lede respondenterne i retningen af korrekte svar. Figur 9.1. illustrerer andelen af respondenter, der har angivet, at solariebrug øger risikoen for kræft.

Figur 9.1. Andelen der angiver at solariebrug øger risikoen for kræft
Blandt 15-25-årige – fordelt på region, køn³⁰ og solariebrug^{31*} (n=1.008).

*Ingen forskelle i forhold til alder.

- 76 % af 15-25-årige angiver, at solariebrug øger risikoen for kræft.
- Flest fra Region Nordjylland (81 %) angiver, at solariebrug øger risikoen for kræft. Færrest fra Region Sjælland (65 %) angiver det.
- Flere kvinder end mænd angiver, at solariebrug øger risikoen for kræft (83 % mod 69 %).
- Flest aldrig-solariebrugere (81 %) angiver, at solariebrug øger risikoen for kræft sammenlignet med tidligere og nuværende solariebrugere (79 % mod 54 %).

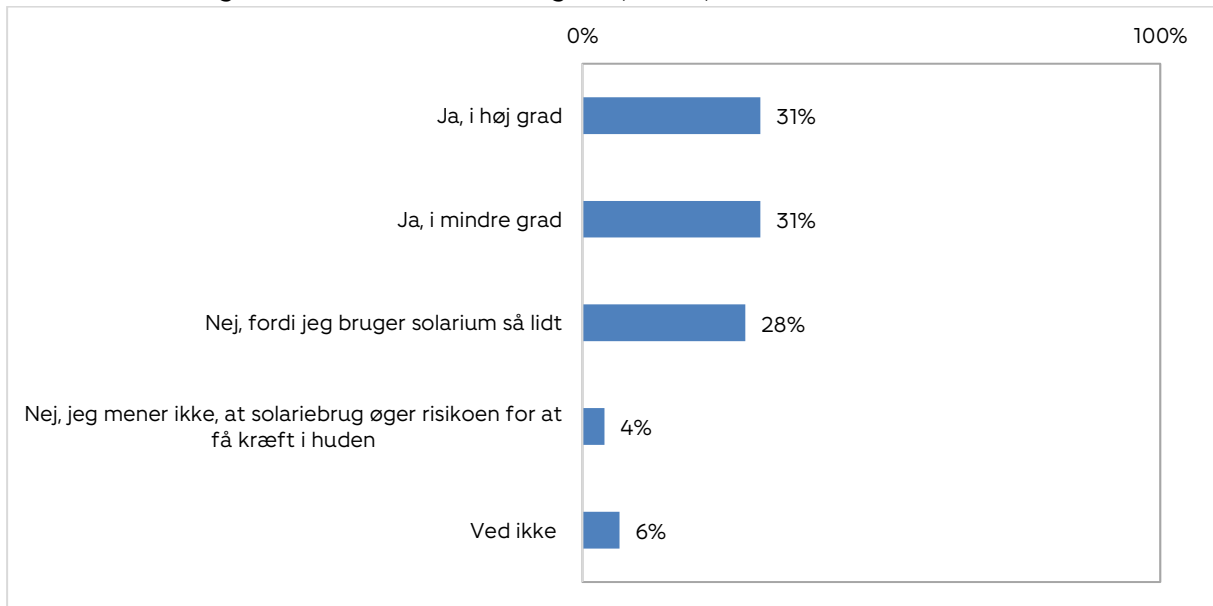
³⁰ De 8 respondenter, der har svaret "andet" i køn, indgår ikke i underanalysen opdelt på køn (derfor n=1.000).

³¹ 12 personer har svaret 'ved ikke' til brug af solarium, hvorfor de er ekskluderet, når resultaterne fordeles på solariebrug. Her er n=996.

Opfattelse af egen risiko ved solariebrug

Figur 9.2. Mener du, at dit solariebrug forhøjer din risiko for at få kræft i huden (almindelig hudkræft eller modermærkekræft)?

Blandt 15-25-årige nuværende solariebrugere (n=156).

- 62 % af 15-25-årige solariebrugere mener, at deres solariebrug i høj eller mindre grad forhøjer deres risiko for at få kræft i huden.
- 28 % mener ikke, at deres solariebrug forhøjer deres risiko, fordi de bruger solarium så lidt.
- 4 % mener ikke, at solariebrug øger risikoen for at få kræft.

10. Metode

Denne rapport er baseret på data fra en spørgeskemaundersøgelse blandt 1.008 unge danskere i alderen 15-25 år. Data er indsamlet af analyseinstituttet Epinion i perioden 7. februar til 28. marts 2022 og er nationalt repræsentativt ift. køn, alder og region. Dataindsamlingen er sket ved hjælp af et webbaseret spørgeskema, og alle data er selvrapporterede.

Spørgeskemaet

Spørgeskemaet er udarbejdet af Solkampagnens analyseenhed. Spørgeskemaet har i store træk været ens siden den første dataindsamling i 2008, hvilket har gjort det muligt at sammenligne over tid. Der er dog sket nogle ændringer i form af tilføjelse eller fjernelse af spørgsmål samt ændring i formuleringer i løbet af årene. De 1.008 respondenter har besvaret besvarede det samme spørgeskema, som består af 25 spørgsmål. Da nogle af spørgsmålene er afhængige af tidligere svar, har alle respondenter ikke nødvendigvis fået alle 25 spørgsmål.

Repræsentativitet

De 1.008 gennemførte interviews blandt unge danskere i alderen 15-25 år er fordelt således, at data er nationalt repræsentativt i forhold til køn, alder og region. Det vil sige, at data er indsamlet via kvoter, som svarer til fordelingen af køn, alder og region i den danske befolkning af 15-25-årige³². Dette sikrer, at respondenterne er nationalt repræsentativt fordelt i forhold til:

- Køn (mænd og kvinder)
- Alder (15-20 år og 21-25 år)
- Region (Hovedstaden, Sjælland, Syddanmark, Midtjylland og Nordjylland)

Ved indsamling af data er der blevet accepteret en afvigelse fra den repræsentative fordeling på op til +/- 5 %.

Nedenstående tabel viser antallet af respondenter i undersøgelsen fordelt på køn, alder og region.

Tabel A Fordeling af respondenter

		Hovedstaden (n=328)	Sjælland (n=125)	Syddanmark (n=200)	Midtjylland (n=246)	Nordjylland (n=101)
Mænd (n=513)	15-20 år (n=267)	79	41	58	62	27
	21-25 år (n=246)	87	25	46	61	27
Kvinder (n=487)	15-20 år (n=256)	77	38	54	63	24
	21-25 år (n=231)	85	21	42	60	23

³² Baseret på tal fra FOLK1A 4. kvartal 2021 fra Statistikbanken på Danmarks Statistik

I denne dataindsamling har respondenterne, som noget nyt, haft muligheden for at angive 'Andet' til spørgsmålet omkring køn. Otte personer har svaret 'Andet' til dette. Da kvoterne kun indeholder to kønsgrupper (mand og kvinde), indgår de otte personer ikke i **Tabel A**. Gruppen er for lille til, at det giver mening at kigge isoleret på deres svar. Derfor er svar fra de otte personer ekskluderet, når resultaterne fordeles på køn, men de indgår i analyser opgjort på totalen samt øvrige underanalyser.

Når andelen af unge solariebrugere ligger på omkring 16 %, vil det være begrænset, hvor mange svar, man får fra solariebrugere, når man har et datasæt på ca. 1.000 respondenter. Unge er imidlertid en svær gruppe at rekruttere til paneler, og derfor vil det være vanskeligt (og dyrt) for mange analysebureauer at indsamle svar fra mange flere. I denne undersøgelse har vi derfor valgt at fortsætte som tidligere år med ca. 1.000 respondenter. Til gengæld undlader vi at lave underanalyser, når vi kigger på spørgsmål, som kun solariebrugere bliver stillet - for at undgå at komme ned på få personer i analyserne.

Rekruttering af deltagere

De anvendte interviews er indsamlet af analysebureauet Epinion hovedsageligt ved brug af Norstats Online Panel med supplement fra AudienceProject og Cint. Alle medlemmer af Norstats Online Panel er rekrutteret af Norstat selv, som benytter en række værktøjer til at sikre den bedst mulige sammensætning af panelmedlemmer blandt andet rekruttering via telefon (tilfældig stikprøve), rekruttering via eksisterende medlemmer (member get member) og rekruttering via sociale medier. Repræsentativiteten sikres gennem Norstats specialudviklede samplingsystem, hvor der er mulighed for at præ-stratificere på baggrundskaraktistika såsom køn, alder, uddannelse og geografi. Samplingen foregår automatiseret, hvor invitationer sendes ud løbende i takt med opfyldelsen af kvoter. Samtidig er høj deltagelse og repræsentativitet sikret gennem udsendelse af påmindelser i undersøgelsen. Påmindelser køres systematisk med et vist antal dage imellem, således at det sikres, at så mange som muligt svarer på udsendte invitationer. I forbindelse med respondenternes deltagelse, modtager de 'point', som kan byttes til oplevelser eller gavekort, for at gøre deltagelsen attraktiv for alle typer personer.

Deltagelse og frafald

I undersøgelsen indgår svar fra i alt 1.008 respondenter i alderen 15-25 år. 1.775 respondenter påbegyndte undersøgelsen, 181 gennemførte delvist og 483 blev frascreenet, da de var uden for målgruppen. 1.107 gennemførte undersøgelsen, hvorefter der blev frasorteret 99³³ interviews i kvalitetssikringen.

62 % af det samlede antal påbegyndte interviews (frascreenet ikke medregnet) er gennemført.

Webundersøgelser og begrænsninger

Webundersøgelser er både billigere og mindre tidskrævende end postale undersøgelser og telefoninterviews. En ulempe er imidlertid, at svarprocenten for webundersøgelser generelt er lavere end for andre former for undersøgelser (17). Til gengæld kan dataindsamlingen via kvoter sikre, at det ønskede antal besvarelser fra en bestemt gruppe kan opnås. Dette

---

³³ Epinion frasorterede 98 interviews, og Solkampagnen frasorterede efterfølgende ét ekstra interview grundet ugyldige svar.

forhold gør, at bortfaldsproblematikken til en vis grad imødekommes i denne type undersøgelser.

Det kan dog ikke udelukkes, at respondenter, der vælger at deltage i en undersøgelse som denne, adskiller sig fra den danske befolkning generelt. Måske vil personer, der går i solarium, opleve det som mere relevant at udfylde et spørgeskema om solarievaner, end personer, der ikke går i solarium? Omvendt ved vi, at langt de fleste danskere ved, at der er en risiko forbundet med solarieforbrug - og måske vil det opleves som selvbekræftende at udfylde et spørgeskema, hvor man kan fortælle, at man har den "korrekte" adfærd - ud fra et sundhedsmæssigt synspunkt - og ikke går i solarium. Det kan således være svært at vurdere, om andelen af solariebrugere er over- eller underrepræsenteret i undersøgelsen.

Ligesom personer, der vælger at deltage i undersøgelsen, kan skille sig ud fra den danske befolkning, kan det også tænkes, at de personer, der er medlem af et internetbaseret panel som Norstats Online Panel, og dermed inviteres til undersøgelsen, skiller sig ud fra den danske befolkning. Det kan tænkes, at paneler kan have en vis overrepræsentation af informationsøgende og nysgerrige personer, og der kan være en underrepræsentation af visse grupper – eksempelvis socialt dårligt stillede, kortuddannede og personer med anden etnisk herkomst end dansk.

Statistiske analyser

Hvor det er relevant, er der testet for signifikante forskelle i forhold til køn, alder og region - og ved nogle figurer også solariebrug. Dertil er der også set på udvikling over tid i flere analyser. Statistisk signifikante forskelle er blevet undersøgt ved χ^2 -test, hvor et signifikansniveau på 5 % er anvendt. Alle analyser er foretaget i IBM SPSS Statistics 27 (SPSS Inc.).

Det er kun statistisk signifikante sammenhænge, der rapporteres og omtales som sammenhænge. Eksempelvis skrives kun, at der er flere kvinder end mænd, som bruger solarium, fordi der er *statistisk signifikant* flere kvinder end mænd, der gør dette. Statistisk signifikante sammenhænge er derved sammenhænge, der med statistisk sikkerhed vurderes til at være ægte sammenhænge og ikke tilfældige sammenhænge.

Kun sammenhænge, der er uafhængige af "ved ikke"/"husker ikke"-kategorier, rapporteres. Det vil sige, at sammenhænge kun rapporteres, hvis den statistiske signifikante forskel skyldes en forskel i eksempelvis drenge og pigers solariebrug, og ikke skyldes en forskel i "ved ikke"/"husker ikke"-kategorien.

Procenttallene i de viste tabeller er afrundede, og vil derfor i nogle tilfælde summere til lige over eller lige under 100 %.

Spørgsmål til undersøgelsen

Spørgsmål til undersøgelsen, datagrundlag, metode med videre kan rettes til Analysemedarbejder Signe Egelund Renneberg Hansen (shan@cancer.dk) ved Kræftens Bekæmpelses Solkampagnes analyseenhed.

Litteratur

1. Reimann J, McWhirter JE, Cimino A, Papadopoulos A, Dewey C. Impact of legislation on youth indoor tanning behaviour: A systematic review. *Prev Med.* 2019;123:299-307.
2. Sinclair C, Makin JK. Implications of lessons learned from tobacco control for tanning bed reform. *PrevChronicDis.* 2013;10:E28.
3. Ghassassi FE, Baan R, Straif K, Grosse Y, Secretan B, Bouvard V, et al. WHO International Agency for Research on Cancer Monograph Working Group. A review of Human Carcinogens - Part D: Radiation. *Lancet Oncol.* 2009;10:751-2.
4. Autier P, Boyle P. Artificial ultraviolet sources and skin cancers: rationale for restricting access to sunbed use before 18 years of age. *NatClinPractOncol.* 2008;5(4):178-9.
5. Boniol M, Autier P, Boyle P, Gandini S. Cutaneous melanoma attributable to sunbed use: systematic review and meta-analysis. *BMJ.* 2012;345:e4757.
6. Boniol M. Correction: Cutaneous melanoma attributable to sunbed use: systematic review and meta-analysis. *BMJ.* 2012;345:e8503.
7. Scientific Committee on Health EaERS. Opinion on Biological effects of ultraviolet radiation relevant to health with particular reference to sunbeds for cosmetic purposes EU; 2016.
8. IARC. Radiation: Volume 100 D – a review of human carcinogens. International Agency for Research on Cancer (IARC), World Health Organization (WHO). 2012.
9. Larønningen S FJ, Beydogan H, Bray F, Engholm G, Ervik M, Gulbrandsen J, Hansen HL, Hansen HM, Johannesen TB, Kristensen S, Kristiansen MF, König S, Lam F, Laversanne M, Miettinen J, Mørch LS, Ólafsdóttir E, Óskarsson O, Pejicic S, Petterson D, Skog A, Skovlund CW, Tanskanen T, Tian H, Virtanen A, Aagnes B, Storm HH. NORDCAN: Cancer Incidence, Mortality, Prevalence and Survival in the Nordic Countries. Association of the Nordic Cancer Registries Cancer Registry of Norway. 2022; Available from: <https://nordcan.iarc.fr/>, accessed on 29/08/2022.(Version 9.2 (23.06.2022)).
10. Gallagher RP LT. Adverse effects of ultraviolet radiation: a brief review. *Prog Biophys Mol Biol.* 2006;92:119-31.
11. Cust AE, Armstrong BK, Goumas C, Jenkins MA, Schmid H, Hopper JL, et al. Sunbed use during adolescence and early adulthood is associated with increased risk of early-onset melanoma. *IntJCancer.* 2010;128:2425-35.
12. Vogel RI, Ahmed RL, Nelson HH, Berwick M, Weinstock MA, Lazovich D. Exposure to indoor tanning without burning and melanoma risk by sunburn history. *JNatlCancer Inst.* 2014;106(7).
13. Guy GP, Jr., Berkowitz Z, Jones SE, Olsen EO, Miyamoto JN, Michael SL, et al. State indoor tanning laws and adolescent indoor tanning. *American journal of public health.* 2014;104(4):e69-74.

14. Simmons RG, Smith K, Balough M, Friedrichs M. Decrease in Self-Reported Tanning Frequency among Utah Teens following the Passage of Utah Senate Bill 41: An Analysis of the Effects of Youth-Access Restriction Laws on Tanning Behaviors. *Journal of skin cancer*. 2014;2014:839601.
15. Howe M. Commercial solariums banned in Australia. *The Lancet Oncology*. 2015;16(2):e58.
16. WHO. Public health, environmental and social determinants of health (PHE): WHO; 2017 [Available from: <http://www.who.int/phe/news/sunbeds-skin-cancer/en/>, accessed on 06/08/2018.
17. Dobrow M, MC O, B G, E H, L P, AD B, et al. Response audit of an internet survey of health care providers and administrators: implications for determination of response rates. *JMed Internet Res*. 2008;10(4):e30.

I denne rapport kortlægges danske unges solarievaner i 2021. Rapporten er baseret på data fra en spørgeskemaundersøgelse blandt 1.008 danskere i alderen 15-25 år. Undersøgelsen er nationalt repræsentativ på køn (mænd og kvinder), alder og region og blev gennemført i marts 2022.

I rapporten kortlægges 15-25-årige danskeres brug af solarium, solariedebut og udviklingen i andelen af 15-25-årige solariebrugere fra 2008-2021. Derudover belyses årsager til solariebrug og grunde til at stoppe blandt danske unge, oplevelser med hudskader efter solarieforbrug og holdninger til spraytan/selvbruner vs. Solariebrug. Endvidere belyses danske unges holdninger til og viden om solariebrug, hvilke informationer unge solariebrugere præsenteres for, når de går i solarium og unges viden om sammenhængen mellem solariebrug og kræft. Endeligt indeholder rapporten tal på 15-25-årige danskeres holdning til en 18-års aldersgrænse for solarium i Danmark samt udviklingen på dette siden 2013.

I rapporten kortlægges 15-25-årige danskeres:

- Brug af solarium
- Solariedebut
- Årsager til solariebrug og grunde til at stoppe
- Hudskader efter solariebesøg
- Holdninger til spraytan/selvbruner vs. solariebrug
- Holdninger til og viden om solariebrug
- Angivelse af, hvilken information de møder i solariet
- Opbakning til 18-års aldersgrænse
- Viden om sammenhængen mellem solariebrug og kræft.

**Solkampagnen | Kræftens
Bekæmpelse**

Strandboulevarden 49
2100 København Ø
Tlf.: 3525 7500
www.cancer.dk

